

WESTERN ROMAN
LASO
cijena 300 d broj 728

VA

Pat Anderson:

IZGUBLJENO BLAGO

Pat Anderson

IZGUBLJENO BLAGO

VJESNIKOVA PRESS AGENCIJA

Glavni i odgovorni urednik: Milivoj Pašiček
Izdavač: NIŠPRO VJESNIK (v. d. predsjednika
Poslovnog odbora Vjekoslav Koprivnjak) –
OOUR Informativno-revijalna izdanja (v. d.
direktora Božidar Radman)

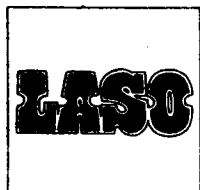
Predsjedavajući Savjeta: dr. Ivan Krtalić
Adresa redakcije, izdavač i tiskare: 41000 Za-
greb, Avenija bratstva i jedinstva 4

Telefoni: 041/526-099, 515-555 i 519-555

Telex: 21 121 YU VSK

Kolegij redakcije: Berislav Grabušnik (graf. ur.),
Marija Jurela (urednik), Pavle Lugarić (zamjenik gl.
i odg. urednika), Milivoj Pašiček, Biserka Pupavac
(pomoćnik gl. i odg. urednika)

Tisak: NIŠPRO »Vjesnik«, OOUR Novinska rotaci-
ja i OOUR TM

Urednik: Ana Hrastović

Grafički urednik: Ivica Bartolić

Tehnički suradnik: Branka Ožegić

Pet Anderson: Izgubljeno blago

Naslov originala: Der verlorne Schatz

Copyright: VPA

Recenzija: Drago Bujan

Prijevod: Marija Eker-Manolić

Laso 728 izlazi 25. 9. 1987.

u nakladi od 66.750 primjeraka

I

Tom Kelly je mogao dalekozorom jasno raspoznati trag – trag konja i čovjeka koji kao da je vodio konja. Taj je trag išao uz greben brežuljka poput zmijskog traga. Prolazio je pokraj busenja trave, pojedinačnih kaktusa i žbunja meksičke sočivice koja je, smeđa i suha, šuštalala na vjetru. Vjetar je tjerao veo prašine iznad krševita tla Llanosa Estacadosa. Sunce je nemilosrdno žarilo s neba kao da želi uništiti posljednje ostatke raslinja što su ovdje još postojali. Dolazio je sa sjeveroistoka, točno odanle kamo je vodio trag. A baš je na ovu stranu obronka nanio toliko pijeska da su se u njemu mogli razaznati tragovi. Tom ih na drugoj strani možda ne bi više mogao naći. Tamo je sve bilo ogoljelo i odneseno vjetrom. No taj je trag govorio mnogo. Iskusnom je poznavaoocu divljine odavao mnogo toga o čovjeku koji se vukao tom pustoši. Čini se da je bio na kraju snage, kao i njegov konj. Po tragovima se vidjelo kako je uvijek nanovo posrtao, a i po otiscima kopita u mekom pijesku ta-

koder. No i čovjek je s mukom odmicao dalje, više se vukao nego hodao.

Tom pogleda Onixa, crnog vuka koji je ležao pokraj njege. Dahtao je, a to je činio uvijek kad je morao ležati na jarkom suncu. Ovdje nije bilo nikakve sjene, ni jednog jedinog drveta.

Dolje lijevo, u dolini, u uvali između grebena i brežuljka, stajao je pastuh Strong u blizini sićušne rupice pune vode koju, čini se, nije našao onaj što je ostavio iza sebe trag.

Prošao je pokraj nje na udaljenosti manjoj od dvije stotine koraka. Da ni njegov konj, začudo, nije nanjušio izvor.

Tom odveže s remena čuturicu s vodom, pruži je Onixu i reče:

– Kreni s njom naprijed i traži. Možda ga nađemo!

Onix zubima uhvati kožni remen limene čuturice i otrči.

Točno je znao kamo se mora krenuti, jer su već odavno slijedili trag čovjeka i konja.

Tom je otišao do svojeg pastuha Stronga, a Onix je

slijedio trag. Bilo mu je teško popeti se po mekanom pijesku na obronak, a zbog čuturice koju je nosio nije mogao isplaziti jezik. Ali kad je stigao gore, pustio je čuturicu da padne, dahćući zastao, pa se zagledao prema sjeveroistoku, tražeći trag. Međutim, na ovom se mjestu trag nije više mogao raspoznati. No on ga je nanjušio. Snažno je osjećao vonj. Tako vonja čovjek koji se znoji, a istovremeno je i na kraju snaga. To je znoj iscrpljenosti. Taj je vonj Onix vrlo dobro poznavao.

Otrčao je nizbrdo, te prošao uzduž i poprijeko i ovu uvalu i sljedeći greben. Onda je odjednom zamijetio u daljini dvije crne točke – bljedožutoj jednodobočnosti Llanosa. Odavde je predjel bio ravan gotovo poput stola. A tamo sprijeda one dvije tamne točke zacijelo su bile čovjek i konj. Nakon što je ponovo odahnuo, Onix se, brzo ogleda oko sebe, ali nije vidio ni Toma ni Stronga. Ipak, znao je svoj zadatak, a i to da ne mora čekati zapovijed.

Brzo je trčao dalje, ali ono što se činilo da je vrlo blizu bilo je zapravo vrlo daleko. Uz to je između toga bio veliki razmak pun prašine i vrućine. Kad se nakon nekog vremena opet okrenuo, vidio je Toma kako jaše na Strongu, prekrasnom sivcu, te mu se sve više približava.

No dovoljno ga je prete-

kao, tako da je još prije svoga prijatelja stigao do onih dviju tamnih točaka koje su, dok im se približavao, postale sve veće i jasnije. Uskoro je Onix otkrio što je to.

Na tlu je ležao čovjek, a malo dalje njegov konj ispruživši sve četiri noge od sebe i s glavom na zemlji. Konj je bio nepomičan, no čovjek se, čini se, micao. Onix je više njušio nego razaznavao, da je čovjek još živ. – Vjetar što je dolazio iz tog smjera tjerao mu je vonj u nosnice. Znoj od straha, koji je govorio o smrtnim mukama onoga čovjeka, natjerao je Onixa da potrči još brže, što mu po toj vrućini i nije bilo lako.

No prošlo je još neko vrijeme prije nego što je Onix prošao pokraj uginulog konja i ugledao čovjeka na tlu. Onix, koji je naučio raspoznavati ljude, shvatio je da je to starac koji je na kraju snaga. Hoptao je kao da mu nedostaje zraka, a Onixa još uopće nije zamijetio. Upravo je slabašnim kretnjama pokušavao puzati, ne bi li se približio osamljenom kaktusu udaljenom nekoliko koraka, vjerojatno se nadajući da će u njemu naći nekoliko kapi vode. U ruci je stezao nož kojim je vjerojatno htio razrezati kaktus.

Onix nije znao namjeru toga čovjeka. Vidio je samo nož. A nož je oružje kojega se morao čuvati. Stoga je čekao. Čekao je, a da ga čovjek

nije zamijetio.

Onda se čovjek srušio, padne na lice. Nož mu je kliznuo iz prstiju. Onix pusti čuturicu s vodom na tlo i potpuno bezglasno otpuže prema čovjeku. Kada je bio tik iza njega, zgrabi zubima nož i udalji se nekoliko koraka, te ga ondje ispusti. Vratio se do limene čuturice, podigao je i stao trčkarati oko čovjeka. Starac je još ležao s licem na tlu, hroptao je, a prsti ljevice su mu se trzali.

Kad je Onix tiho zarežao, čovjek kao da se napokon osvijestio. Iznenadeno je otvorio oči. Zurio je u Onixa i htio se uspraviti. Prvo se uplašio, a onda užasn timer, misleći da pred njim stoji vuk. Zatim je ugledao čuturicu s vodom. Onix pride nekoliko koraka bliže, pusti čuturicu ispred čovjeka na tlo i ponovo se povuče.

Starac je zurio u čuturicu. Malo se uspravio, a drhtava ljevica ispružila mu se prema čuturici. Zgrabio ju je i povukao k sebi, kao da se bojao da bi mu je netko mogao oduzeti. Legao je na bok, a desnicom pokušao odvrnuti zatvarač, no bio je tako uzbuđen da mu je za to bilo potrebno neko vrijeme. Napokon ju je otvorio, primakao ustima, a mlaz vode potekao mu je niz bradu.

Počeo je pohlepno piti.

Tom je dojahao na Strongu i odozgo promatrao ovaj prizor.

Starac ga nije vidio. Onix dobaci Tomu kratak pogled, a onda ga usredotoči na čovjeka.

Starac odloži čuturicu, nadlanicom obriše usta, ispusti uzdah zadovoljstva – i u tom trenutku spazi jahača.

Uplašeno podigne pogled prema njemu, no tada prepozna srebrnoblistavu značku na lijevoj strani Tomove košulje. – Značku Teksaške državne policije s brojkom četrdeset i jedan.

– Je li vam bolje? – zapita Tom.

Starac htjede nešto odgovoriti, no iz njegova je grla dopiralo samo nerazumljivo hripanje. Starac odmahne glavom, iskašlje se, pogleda Toma i promuklo izusti:

– Dovraga, mislio sam da je to vuk.

– Samo napola – odgovori Tom. – Već nekoliko sati slijedimo vaše tragove. Vi ste sedamnaesti kojega smo našli. Sedamnaesti za nepuna četiri dana.

– Tom izvadi iz džepa na prsima malu bilježnicu i zapita:

– Kako se zovete?

– Zašto to morate znati?

– zastenje starac.

– Želim zapisati. Dobro je kad se zna tko je još živ, a tko mrtav. Od sedamnaest ljudi koje smo našli, samo petorica su još bili živi. Za one druge stigli smo prekasno.

– Tražio sam izvor. Mo-

rao bi biti tu negdje ispred nas.

Tom odmahne glavom.

– Ne, prošli ste pokraj njega.

Nalazi se otprilike dvije stotine koraka dalje od vašega traga. Kladio bih se da ste i vi krenuli u potragu za blagom.

– Što znate o tome? – upita starac sumnjičavo promatrajući Toma.

– Znam ono što i vi. Ništa određeno. Međutim znam da je nekoliko stotina ljudi krenulo u potragu za tim blagom. Prije svega ljudi koji nikada u životu nisu bili u Llanosu Estacadosu. Guverner je poslao nekoliko tekšaških rendžera da traže ljude koji su zalutali. Dosad je nastradalo devetnaest ljudi. No to su samo oni za koje znamo. Možda ih ima još mnogo više, samo ih nismo našli.

– Ali blago navodno vrijedi pola milijuna. Pola milijuna dolara! To znam točno.

– Što znate točno? Baš ništa točno ne znate. Ne znate čak ni put. Niste pronašli ni čuturicu s vodom. Jeste li zapravo ikad prije bili u Llasonu?

– Oh da! Bio sam već ovdje. No bio sam već tako premoren, a i moj konj je bio na izmaku snage. Nije me više mogao nositi, morao sam ga voditi. Neprekidno je posrtao.

– To sam vidio po tragovima – napomene Tom.

– Očito nije više ni njušio

vodu. A u to sam se uzdao. Oh, ne, poznam Llanos.

– Još uvijek ne znam vaše ime. Kako se zovete?

– Londale. Toody Londale.

Tom iznenađeno podigne obrve.

– Londale? Imate li sina po imenu Ernest?

Starac ga iznenađeno pogleda.

– Ernest? Odakle poznate Ernesta?

– Razmislite malo – reče Tom. – Ako imate sina koji se zove Ernest i ako je to onaj na koga mislim, tada je sasvim razumljivo da ga poznajem.

– Poznajete li ga osobno?

– zapita starac.

– Ne, samo tjeralicu za njim. Ernest Londale pobjegao prije dva mjeseca iz državnog zatvora u Fort Worthu.

– Pobjegao je? Bio je osuđen na pet godina.

Tom kimne.

– Da, na pet godina. no bio je ondje samo dvije godine i onda pobjegao. Mogu ga razumjeti. A imao je i sreću. Rančer, kad uhvati kradljivca stoke, jednostavno ga na licu mjesta objesi. No nje ga su predali sudu i bio je osuđen samo na pet godina. Pet godina! Da ih je odsjedio, bio bi poslije toga potpuno slobodan čovjek. Istina, i sada je slobodan, ali ga svuda traže.

Starac je netremice gledao preda se u pijesak.

– Nisam znao da je vani. Zaista nisam znao. Htio sam tražiti blago. Možda bih imao sreću i našao ga. I tada bih utrošio dio novca da pronađem najboljeg odvjetnika u Americi koji bi sigurno izvukao Ernesta iz zatvora.

– Ernest je sam sebi pomogao. No jasno, rado bih znao gdje je. To ne znači da sam ga tražio. Ipak, postoji tjeratica i pokazali su je i nama. A kako to da se zovete Londale? To prezime nije u Teksasu često... Potječete li odavde?

– Da, ja sam Teksašanin. Međutim dugo sam živio u Novom Meksiku. Imamo tamo mali ranč. Ne donosi mnogo. Inače, očito, ne bih krenuo u potragu za blagom.

– Jedva imate mogućnosti da ga nadete. Jednostavno, krenulo je previše ljudi. Osim toga nitko i ne zna postoji li uopće to blago.

Starac odmahne glavom.

– Ipak, vjerujem da postoji. Čak sam siguran da postoji. A ja bih ga, ako je ikako moguće, i našao. No to vam ne moram objesiti na nos, iako sam vam zahvalan. Pomogli ste mi. Bez vas bih već sigurno umro od žedi. No budući da ste mi pričali o Ernestu... nije mi to lako progutati... shvaćate li?

– Oh, da, razumijem vas. Očevi najviše mare za sinove koji nisu uspjeli u životu. A tek majke!

II

Začuvši udarce kopita, Rosemary Batton priede prozoru i u jahaču koji je ujahao u dvorište prepozna svojega muža. Brzo savije pismo i sakrije ga u otvor steznika. Onda baci letimičan pogled u zrcalo, rastrese dugu plavu kosu preko ramena i pažljivo ispita svoj izgled. Oh, još dobro izgleda. Lice joj je još bez bora i jedva bi joj tko dao dvadeset i osam godina. Izgleda mnogo mlađa i lijepa je. Ovdje u ovoj divljini ostavlja dojam nekog egzotičnog stvorenja, a Batton se prema njoj tako i ponaša. Suprotno od većine žena rančera, nije morala raditi. A Batton, bogatiji od bilo koga drugog u okolini, morao je sebi priuštiti da je smatra igračkom. No zapravo je bila zarobljenica u zlatnoj krletki. Blistava rajska ptica koja je morala dopustiti Battonu da s njom čini sve što mu padne na um.

Čula je njegove korake u kući, čula je kako je zalupio vratima i po tome je znala da je veoma srdit. Često ga je obuzimala srdžba, a onda je vjerovala da zna kako ga mora tada dočekati. Dok je on jurio uza stube, legla je na ležaljku i povukla suknju tako da su joj se noge mogle vidjeti sve do koljena. Zauzela je istovremeno izazovan i zavodnički položaj.

Vrata se naglo otvore i ude muškarac – visok, širokih ramena, pravi medvjed

od čovjeka, blizu pedeset i dvije godine, čeličnoplavih očiju, sijede kose, čoskasta lica, šaka poput batova, odišući hrabrošću koja mu je omogućila da stekne ranč.

Skupiviši guste obrve, zurio je u Rosemary, a njezino zavodničko ponašanje uopće nije djelovalo na njega.

– Dobila si pismo! – zaurla.

Glas mu je odavao da je naviknut na zapovijedanje, a proturječje ne podnosi.

– Pismo? – zapita ona.

– Sreo sam poštanskog jahača. Dakle, tko ti je pisao? – izdere se.

– To pismo napisala mi je moja prijateljica – odgovori Rosemary.

On se ljutito nasmije.

– Prijateljica! Neka djevojka iz saluna odakle sam te izvukao?

Ponovo se nasmije, a smijeh mu je zvučao zlobno.

– A nije li to pismo od tvoga oca? Gdje je stari?

– Ja ne znam gdje je on! Kako to razgovaraš sa mnom? Što sam ti učinila?

– Što si mi učinila? Reći ću ti! Tvoj je lijepi brat Ernest pobjegao. Posvuda vise tjeralice za njim? Kako to divno zvuči: moj šurjak – uhapšenik, kažnjenik u bijegu! Moj šurjak! Tvoj brat! Prokleta droljo!

Prvi put otkad ga zna osjetila je strah pred njim. Dosad ga je uvijek uspjela očarati, uloviti u zamku, svojim ga čarima privezati uza se.

Ali sada je to nešto drugo. Ne shvaća što. Taj bijes! To ne može biti samo zbog Ernestova bijega. Uvijek je osjećao stanovito poštovanje prema Ernestu, nikada nije vjerovao da je istinito ono što su ljudi pričali, ni ono što je rančer koji ga je zatekao posvuda tvrdio. Ne, George Batton nije čak vjerovao da je Ernest kradljivac stoke, barem je uvijek tako tvrdio. Sigurno postoji nešto drugo, samo što? Zašto želi znati gdje je njezin otac? Oh, stari Toody! Već odavno nije o njemu ništa čula.

– Zar nećeš odgovoriti? – izdere se Batton na nju. – Sasvim točno znaš gdje je stari. Sastao se s Ernestom, zar ne? I njih dvojica opet nešto pripremaju. Znaš li što? Vidio sam onoga drugoga.

– Koga drugoga? – htjede ona doznati.

Pitala je to zato da bi mu zaokupila pažnju, nečim ga zaposlila. Nadala se da će tada ponovo pričati.

– Točno znaš na koga mislim – zareži on. – Na onoga Chrisa. Znaš, dobro Chrisa Morgana! Momak koji ti je uvijek bio za petama!

Rosemary se nasloni i u mislima ugleda pred sobom Chrisa Morgana. Vitak, mlad i crnokos, privlačno je izgledao i uvijek joj se sviđao. On je zapravo bio čovjek kojega je zamišljala kao bračnog druga, ali George Batton je imao novca, bio je

bogat i moćan i to ju je tada općinilo tada, prije tri godine, daleko odavde u El Pasu. Učini joj se kao da je to bilo jučer. Salun, djevojke za zabavu od kojih je i ona bila jedna. Tomu je pripadala i Jane. Jane Harris koja se tada odselila sa stanovitim McGowanom u Ardeen, sićušno gnijezdo negdje u divljini. Tamo je taj McGowan imao salun ili nešto tome slično. A ona, Rosemary Londale, srela je Georgea Battona, velikog moćnog Georgea Battona koji je razbacivao novac oko sebe, koji je neprekidno morao sebi i drugima dokazivati svoje bogatstvo i moć. A dokazao je i njoj. Kupio ju je kao što se kupuje vrijedan i lijep porculan. On ju je po svim pravilima kupio i poveo sa sobom. Negdje putem postali su muž i žena. A na početku joj se istinski svidao. Bio je vrlo muževan, vrlo jak, ali je s vremenom otkrila da je i vrlo umišljen i samouvjeren. A zapravo je volio, tako je ustanovila, samo jednog jedinog čovjeka – sebe.

– Sto piše u pismu? – htio je Batton znati.

Rosemary ga pogleda:

– Piše da bi me željela posjetiti, no morat ću joj pisati da ne dode. Kako bih ovdje nekoga primila? Ti nećeš gosta već i zato što mi je ona prijateljica.

On se nasmiješi.

– Zaista to vjeruješ? A zašto bi ona došla ovamo?

– Ima ovdje u blizini prijatelja.

– Prijatelja? Kako se zove

– Mislim Kelly ili nekako slično.

– Kelly? Ne poznajem ga. I on, navodno, živi tu negdje blizu?

– Ne, on je teksaški rendžer. Ovdje je trenutačno u službi. Sada kad svi tragaju za blagom.

Batton učini neobuzdanu kretnju. Razvuče lice kao da je progutao ocat i ljutito zareži:

– To blago! Svi su poludjeli za tim blagom! Htio bih samo znati o čemu se tu zapravo radi. Ta samo je neki skitnica brbljao o tom blagu. A možda su ga oni, pred kojima se srušio, krivo razumjeli. Ovdje nije nikada bilo nikakva blaga, niti će ga ikada biti. To je potpuna besmislica!

Rosemary je šutjela. On je prošao pokraj nje, prišao prozoru i zagledao se u dvorište. Onda se naglo okrenuo, oštro je pogledao i zarežao:

– A i ti znaš više nego što kažeš.

Teksaški rendžer, dakle? Očito je shvatila kome treba da se obrati. Ta... no, neću reći što je ona. Znaš i sama, bile ste zajedno.

– Da, bila sam s njom. Ali ona je poštena žena!

– Baš kao i ti, zar ne? – divlje se on nasmije. – Baš kao i ti! Misliš li da ne vidim kako očijukaš s mojim ljudi-

ma? Misliš li da sam slijep? I u predradnika također zuriš. Gledaš za svakim muškarcem!

— Ti si ljubomoran, to je sve!

— Ljubomoran? Oh, da, možda i jesam. No važno je to što ti pripadaš meni! I ako te netko samo pogleda, to me vrijeđa, razumiješ li? Ti pripadaš meni!

— Nisam tvoje vlasništvo!

— Nisi moje vlasništvo? Ti jesi moje vlasništvo!

— Hoćeš li mi još možda utisnuti žig na stražnjicu, kao svojim kravama i bikovima?

— Nije loša zamisao. Medutim, to mi uopće nije potrebno. Ti već nosiš moj znak, iako se on ne vidi. Svi u ovom kraju, svaki muškarac i svaka žena, znaju da si za njih nedodirljiva, a tko tu zapovijed prekrši, taj će umrijeti, razumiješ li? A ako bi jedanput nekoga tako i zaludila da bi to zaboravio, tada budi toliko poštena te mu reci što ga očekuje. Tu ne znam ni za kakvu milost!

Ona je šutjela jer je znala kako on može biti naprasit. Jedanput ju je već istukao. Bilo je to još na početku. I sada kao da je još peku njegovi udarci.

Trebalo je da tada pobjegnem, pomisli Rosemary, daleko odavde. Trebalo je da pobjegnem s Chrisom Morganom. No tada sam se previše bojala, moj je strah tada bio prevelik, suviše me je

obuzeo. Nisam vjerovala da ih uspjela. A danas, danas Chris nije više ovdje. Možda Ernest dođe ovamo, možda ću ga vidjeti. No George će znati kako da to spriječi.

On ju je cijelo vrijeme promatrao, onda se nasmiješi i reče:

— Na koga si mislila sada? Nadaš li se da će on doći, kako bi se obračunao sa mnom?

— Nemam, nažalost, nikoga tko bi se s tobom mogao obračunati. A ako već, treba, moja je stvar da se s tobom obračunam. Ono što je između nas, tiče se samo nas dvoje.

On kimne:

— Ti si me navela na dobru zamisao. Teksaški rendžer, rekla si, dakle? Hm, hm! No dobro, iznenadit ćeš se, ali ja se radujem što nas tvoja prijateljica želi posjetiti. Piši joj da će dobro doći. Samo po sebi razumljivo, njezin prijatelj tiksaški rendžer također:

Rosamary ga sumnjičavo promotri:

— Nešto namjeravaš! Vidim to na tebi!

Batton podigne obrve, uozbilji se i nastavi:

— Taj bi mi čovjek mogao biti koristan da uđem u trag momku koji je ovdje htio loviti u mutnome. Mogu se samo nadati, nadati se zbog tebe i tvoje krasne obitelji, da ti tvoj dragi brat i otac ne budu također među onima koji će možda postati lovi-

nom toga taksaškog rendžera. Jedno je, naime, sigurno, jasno, morat ću mu sve to razjasniti. Morat ću mu objasniti da imam, istina, lijepu ženu, što je nepobitno, no da je prilično proračunata, a osim toga potječe iz obitelji skitnica i bandita.

— Baš si podlac! — poviče ona. — Pravi si podlac!

Batton kimne kao da se u tome s njom slaže i izide. Iza sebe je zalupio vratima tako da je kućom odjeknulo kao da je netko ispalio metak.

III

Gradić Lamesa leži na rubu Llanosa Estacadosa, poput hrpe odbačenih šarenih dronjaka, a istodobno ostavlja dojam nečeg vrlo nesređenog i izdvojenog. Vjetar neprekidno fijuče pokraj drvenih daščara i kuća od cigala, napuhava pred sobom grmlje poput golemih lopti, zavija i bruji u vršcima krovova, prodiere u kutove i udubljenja sićušnih kuća, zasipava pijeskom svaki zakutak koji mu se za to nudi. Nekoliko uvelih grmova suhog lišća šumi na vjetru — to je sve raslinje. Zdvojno, tužno, bijedno.

Kad je Tom Kelly ujahao sa starim Londaleom u gradić, stari meksikanski trg ispred misionarske crkve u raspadanju bio je nalik na vojnički logor. U grad su stigle stotine ljudi, htjeli su se još jedanput odmoriti u njemu kao u posljednjoj tvrđavi

ispred Llanosa. Jedini hotel u gradu, koji ni izdaleka nije zaslužio to ime, bio je prepun te samo što se nije rasprsnuo. Onaj tko je još došao, morao je logorovati vani. Ljudi su to učinili oko starog zdenca iz kojega se voda izvlačila vedrom, a tu je stajao, na tome mjestu, već najmanje dvije stotine godina, od španjolskoga kolonijalnog razdoblja.

Večer je. Mnogobrojna svjetla svjetlucaju i bukne na trgu. Jedva da je netko zapazio dva jahača koji su dolazili. Tom Kelly je putem uspio nabaviti na nekom ranču za starog Landalea mazgu, pa se sada starac, sklupčavši se, gurio na njoj. Mazga je njušila vodu u staji, očekivala je hranu i već se odavno nije ponašala onako jogunasto kao još prije jedan sat. I pastuh Strong trčao je brže nego prije, a Onix je nestao negdje u vreći ljudi, kao što to često čini kad stignu u neki grad. Tumarao je sporednim ulicama, negdje se dočepao komada mesa, negdje se pak upustio u borbu s nekim psom. Uvijek je bilo isto.

Tom je prema šerifovu uredu, a i to nije bilo ništa drugo nego drvenjara na kojoj je nekoć jarkožuto pročelje sada bilo isprano kišama. Čak su i od natpisa »Šerifov ured« ostala samo pojedina slova.

— Odvedite svoju mazgu i mojega pastuha u drugi korral. Prvi je zasigurno pre-

pun, a u staji ionako nema mjesta. Ja ću u međuvremenu porazgovarati sa šerifom.

Stari Londale letimično pogleda ljude na trgu i kimne.

— Neprekidno će ih dolaziti sve više — reče — i ja sam krenuo. No pustinja neće nikoga. Pogledajte samo kakvi su sve to ljudi ovamo došli, nikad u životu nisu bili u pustinji. A ona će ih ubiti. Llanos ubija svakoga tko tamo ne pripada. Umalo da nije ubila i mene, iako ovdje zaista nisam stranac.

— Pobrinite se za ove dvije životinje. Dobro ih opskrbite! — reče Kelly, sjaha, dobači starcu uzde, prijateljski potapša Stronga po vratu i reče mu: — Hajde, stari, idi već jedanput!

Okrene se, no kad je već bio na pola puta do vrata, pogleda Londalea i dovikne mu:

— Ali pripazite, nemojte ga privezati! Ne smijete ga nikada privezati!

Starac kimne.

— Da, da, znam. Bili smo tri dana zajedno, a za to vrijeme čovjek upozna i tuđega konja.

Strong je nervozno poi-gravao iza mazge.

Tom otvori vrata i nađe se u šerifovom uredu.

Šerif je sjedio iza uskog stola od dasaka od sanduka, a iza njega su bile dvije čelije, vrlo skromne i neuredne. U svakoj su sjedile na san-

ducima tri spodobe. Drvenih ležaja nije bilo. U kutu je bila prostrta slama kao u staji.

Šerif je bio starac sijede kose, mršava naboranog lica i zamagljena pogleda. Vidjelo se na njemu da pije.

— Zašto ne pošaljete ove ljude natrag? — zapita Tom.

— Stalno će ih dolaziti sve više. A love duha koji ne postoji.

— Govorite uvijek jedno te isto — reče šerif, dureći se.

— To ste mi rekli već prije tjedan dana. Ponavljate se! Ne mogu ih poslati natrag. Oni su slobodni građani ove zemlje. Imaju pravo da idu kamo god žele. A ako se vesele da crknu u pustinji, neka im se, dovraga, to i dogodi. Ta svi su odrasli!

Izvukao je bocu ispod stola, otčepio je i popio obilan gutljaj. Onda ju je nanovo začepio, prešao dlanom preko usana i opet se zavalio na naslon, ispružio noge ispod stola i izazovno pogledao Toma.

— Znaite li da je Ernest Londale pobjegao iz zatvora? — zapita Tom.

— Dobio sam potjernicu — odgovori šerif i otpije još jedan gutljaj iz boce.

— Našao sam u pustinji njegova oca. Bio je na kraju snaga. Gotov. Nije našao izvor.

— Da, kad čovjek ostari, njegove se sposobnosti smanje. Ne čudim se što on traži blago, tražio ga je i prije ostalih. On već odavno zna

da to blago postoji. Samo ja još nisam otkrio – šerif se počeo po glavi – tko se zapravo krije iza toga blaga. Pretpostavljam da je opljačkano, a banditi su svoj plijen sakrili ovdje. Ali to je samo moja pretpostavka. Čovjek se mora čuvati da ne kaže previše, možda je taj krasni sin Ernest jače upleten u tu priču nego što mi to i slutimo. A možda je i zbog toga pobjegao iz zatvora. Znaite, rendžeru, kad je taj tip, koji je pronašao blago, došao ovamo, bio je napola mrtav od žeđi. Stigao je u grad s vrećom novca i tako glasno urlao kako je pronašao blago da ga je sigurno čuo onaj trgovac, a meni je odmah bio jasno da je riječ o plijenu od pljačke. Ti dolari Clarka Grubera nisu više tako česti. Bilo ih je nekoliko. No Washington je daleko, a sudovima se ne žuri. Ne znam od koje bi pljačke moglo potjecati to blago. U svakom slučaju, on je uza se imao, kad se srušio i nikada više nije ustao, samo neznatniji dio. I o tome ne bi doznala ni živa duša, ne, od naših ljudi ovdje ne bi. No taj trgovac! Taj prokleti pasji sin to rastrubio po cijelom svijetu. Ljudi su to doznali od njega. Ovak nešto se vrlo brzo pročuje. Munjevitom se brzinom proširi. I sada su došli. I neprekidno ih dolazi sve više. Doći će još mnogi. Dobro! Svakog jutra osvane neka budala, a ponekad ih ima i

mnogo. No pustimo te budale neka dolaze! Ne razumijem zašto se povlačite ovuda naokolo, te kupite one koji su već napola mrtvi od žeđi.

– Vi to ne razumijete? To je ljudska dužnost. Osim toga, dobio sam i takvu naredbu.

Šerif odmahne glavom kao da u to ne može vjerovati.

– Ne, ne vjerujem da ste dobili takvu naredbu. Mislim da i sami tražite to blago. Ne za sebe, jasno, ne za sebe! To ne čini ni jedan rendžer! No možda za državu. Kladio bih se da točno znate od koje pljačke potječe taj novac. Sada tražite veliki ostatak. Zna li što? Vi ga nećete pronaći. Sumnjam u nešto. Već sam vam rekao da je to samo sumnja.

– Pričajte mi nešto o tim Londaleovima.

– Što bih vam mogao pričati? – reče šerif.

Ponovno posegne za bocom ispod stola i pruži je Tomu. Ovaj odbijajući, odmahne glavom.

– No, onda nemojte – šerif će. – Staroga je pratila velika nesreća u životu. Prije je prolazio Llanosom sa životinjama koje su prenosile teret. Ne mogu razumjeti kako mu se dogodilo ono s izvorom. To zaista ne mogu shvatiti. No on je, eto, ostario. Pomalo je krijumčario, pomalo trgovao s Indijancima kad ih je ovdje još bilo mnogo, bavio se uopće mno-

gim poslovima, a svi su bili pomalo nedopušteni. A i s Meksikancima se dobro razumio. Imao je dvije žene. Od jedne je sin Ernest. Ernest koji je isti kao i on. Odlučan poput svoje majke. Ona je bila odlučna žena. Nastradala je nesretnim slučajem. Udario ju je konj. Ernest je uvijek bio sa svojim ocem. Čak ga ga je nadmašivao. On je preuzeo posao, odlazio s konjima i mazgama kroz Llanos, trgovao gdje je stigao, sklapao sve poslove koji su mu se nudili, obavljao svaki zadatak i bio brz u rukovanju revolverom. Grubi momak! Tada se dogodila priča s krađom stoke. Ovdje ima mnogo ljudi koji u to ne vjeruju. Oni misle na nešto sasvim drugo. Ja, na primjer, mislim da je počinjen cijeli niz pljački, prilično daleko odavde. A dogodile su se uvijek baš kad je Ernest Londale bio na putu kroz Llanos, barem smo mi vjerovali da jaše Llanosom. Postoji još jedan tip, zove se Chris Morgan, on mu je prijatelj. Onda, tu je još i Rosemaryu. Rosemary Batton. I ona je Londaleova. Sada pripada ovdašnjem nadaleko i naširoko najbogatijem i najvećem rančeru. On je mnogo stariji od nje, odviše star za djevojku poput Rosemary. No što su Londaleovi mogli učiniti? Morali su biti sretni što su Rosemary mogli tako dobro udati. Bila je luda za Chrisom. Ali Chris

nije imao ništa. Samo je prijateljvao s Ernestom. Uvijek je s njim jahao. A ona je postala ženom Georgea Battona. On ju je kupio kao što se kupuje konj ili dobar bik. Nakon toga je starome Londaleu krenulo malo bolje. Sve dotle dok opet nije sjeo za kartaški stol i na pokeru sve izgubio.

— A u kakvim su odnosima rančer Batton i Ernest, Rosemaryn brat! — zapita Tom.

Stari šerif razvuče lice i uzvratil sumjičavim protupitanjem: — Vjerujete li da postoje neke veze?

— Nešto sam vas pitao — reče Tom.

— No da — lukavo će stari. — Vjerujem da postoji neka veza, iako se svi ponašaju kao da bi se najradije uzajamno poubijali. George Batton je platio odvjetnika u Ernestovu procesu. Bio je to dobar i skup odvjetnik, morao je iz daleka doći ovamo. No isplatilo se. Slušajte, pet godina nije baš mnogo. Mogla ih je mirno odsjediti ta budala. Sada je pobjegao i ako ga ulove, morat će provesti najmanje deset godina iza rešetaka.

— A o blagu baš ništa ne znate? — zapita Tom.

Šerif se nasloni, zanjiše se na stolcu i odmahne glavom. Nasmije se.

— Što mislite, rendžeru, koliko su me puta to već pitali? Pitali su me svi mogući ljudi, a i vi ste jedan od njih.

Ne, ništa ne znam. Sve što znam jest ono što je vikao onaj momak prije nego što se srušio i umro. Onaj koji je došao s vrećicom dolara Clarka Grubera i proširio među pukom priču o blagu, nažalost, dovoljno glasno da ju je čuo i trgovac. No to nije loše za Lamesu. Vjerujem da momci već dugo nisu zaradivali toliko novca kao sada. Rado im to priuštim. Iako i ja sada imam više posla, ali na kraju, to je i za mene dobro.

Jasno, pomisli Tom, on sada misli na svoju korist, na korist svojega grada. Njega, na kraju krajeva, ne zanima ju dolari Clarka Grubera. Dolari se, naime, sada kotrljaju ovdje. Pravi dolari, ne oni od blaga. Obični dolari. Ljudi kupuju, jer moraju živjeti. A grad ima od toga koristi. Šerifa, pak, ne zanima ju ljudi. Taj je tip čak pošten, pomisli Tom. Okrenuvši se, pogleda prema vratima i promrmlja:

— No dobro, budem li htio nešto saznati, ponovo ću doći ovamo. Ovdje se svatko mora uzdati u se i u svoje kljuse.

— Da, ovdje mora! Tako to mora biti ovdje u Lamesi — suglasi se šerif. — A vi morate prije svega pripaziti da ne umrete u čizmama. Ovdje je mnogo ljudi koji bi se htjeli domoći blaga, no znam i to da je nekoliko njih dovoljno spretno da ih u tome spriječi. Mislite na to, to je

dobar savjet. Vjerujem, najbolji što sam ih posljednjih godina nekome dao. Sve najbolje, rendžeru!

Tom se ogleda preko ramena.

— A vi znate više nego što kažete.

Šerif samo slegne ramena i ostade mu dužan odgovor.

IV

U dolini, istočno od Lamesa, dizala se skupina stabala. Tom je jahao prema njoj. Onix je trčao ispred njega i slijedio starčev trag. Starac se noću krišom odšuljao nekamo. Tom ga nije htio izgubiti iz vida. Zaoibilazio je grad, sve dok Onix nije naišao na trag. I sada je slijedio. Starac je krenuo s mazgom koju je Tom posudio za njega. Morao je zapravo vratiti životinju.

Kad je mogao razaznati drveće, Tom je izvukao iz bisinga dalekozor i stao promatrati okolicu. Vidio je drveće i grmlje, ali ne i starca. No trag je bio dobar, a Onix nije odstupao od njega. Tu i tamo bi zastao i okrenuo se prema Tomu da vidi da li ga slijedi; tada bi, spuštene glave, s gubicom na tragu, potrčao dalje.

Još je bilo rano jutro, sunce je bilo nisko i zaslijepljivalo je Toma. No nije imao izbora, nije želio tratiti vrijeme, pa je jahao dalje. Nije vjerovao da bi starac pucao u njega samo zato što ga je slijedio. Prije bi bilo moguće

da će ispaliti metak netko drugi, netko s kime se, kako je Tom vjerovao, stari Londale htio sastati. Možda je taj drugi bio Ernest Londale. Na to su bile usmjerene Tomove sumnje. Smatrao je, naime, da je stari Londale znao da je njegov sin pobjegao. Čini se da ovdje uopće ima mnogo ljudi koji znaju o blagu više no što pokazuju. Tomu se činilo da je zaveden, osjećao se izvrnut ruglu, jer se nije mogao oteti dojmu da svi s kojima je razgovarao nešto znaju. No priključiti će on starog Londalea, odlučio je. Starac je ključ, govorio je samom sebi, s pomoću kojega će pronaći objašnjenje za sve ono tajanstveno što se ovdje događa.

Pola sata kasnije stigao je do stabala. Tu je ugledao i privezanu mazgu koja je dala oduška svojoj radoznalosti što se ponovo vidi s Onixom. Onix je samo dobacio mazgi kratak pogled i otrčao dalje do nekoga grma. Tu se zaustavio i kratkim zavijanjem obavijestio Toma da je stigao na cilj, da je pronašao čovjeka kojega su tražili. Tada ga je Tom začuo kako se oglašava tankim glasom. To je oglašavanje značilo da je Toody Londale živ. Da je Onix našao mrtvaca, iz njegova bi grla dopro drugačiji zvuk. A sve su to bili signali koje je Tom znao točno protumačiti.

Zaobišavši grm, Tom je ugledao Onixa, zatim je na-

šao i starca. Sjedio je, nasmiješio se Tomu, pogledao Onixa i rekao:

— Vaš se vuk nije ponašao baš osobito prijateljski. Izgledao je kao da će me razderati.

— Zašto ste otišli? Što ste tražili ovdje?

Starac iskosa pogleda Toma.

— Opazio sam da me promatrate, a i vi ste zamijetili da ja nemam novaca. A ne mogu živjeti u gradu bez novaca. Ovdje vani mogu postaviti nekoliko stupica, mogao bih pripremiti nekoliko omči i nešto uloviti. Možda i nešto ustrijeliti, iako više nemam mnogo metaka. Tada bih imao nešto za jelo, što me ne bi ništa stajalo, jer onaj zločinački gostioničar u gradu zahtijeva novac za onaj napoj što smrdi do neba.

— Ne vjerujem da je to pravi razlog. Vi mi pričate izmišljotine, Londale. Niste otišli zbog toga. A vi ipak imate novaca! Još sinoć ste ga imali!

— Da, neki mi je prijatelj dao pet dolara kako bih s njime kartao. I kartali smo, a ja sam izgubio. Još ima potvrdu o mojem dugu. Jasno, zna da nikada neće dobiti novce, ali ja se još nadam da ću jedanput možda ipak pronaći blago. Tada ću mu vratiti njegov novac.

— Prestanite mi pričati priče! Neprekidno slušam samo priče! A sve je sasvim

drugačije. Vi čekate ovdje Ernesta. Je li tako?

Starac ga nesigurno pogleda.

– Ako sve znate, zašto me još ispitujete?

– Zašto vas još ispitujem? Možda vam time želim stvoriti još jednu priliku.

Starac postade sumnjičav.

– A možda ni vi ništa ne znate? Možda ste me samo prevarili?

– Prevario ili ne, svejedno! Ernesta traže. Bilo bi mu pametnije da se preda. Tada bi prošao s one preostale tri godine.

– Vama bi bilo bolje da se okrenete i vratite – reče starac. – Zaista bi bilo bolje za vas. Već ste ionako pre-duboko gurnuli nos u stvari koje će vas na kraju ubiti. Znae, rendžeru, učinili ste mi veliku uslugu, spasili ste mi život. Prema tome, nešto sam vam dužan. Rado bih namirio taj dug i zato vam kažem: okrenite se i odjašite daleko odavde, jašite brzo i nemojte se više brinuti za staroga Londalea, zaboravite ga! Zaboravite i Lamesu! To je najbolji savjet što vam ga mogu dati.

– Oh, prestanite već jedanput pričati priče. Želite mi s nečega skrenuti pozornost. To je neka druga priča. Nisam još otkrio što se iza toga krije, ali ja ću to doznati. No dobro, želite se sastati s Ernestom. I još s kime?

Starac žalosno pogleda Toma.

– Šteta, ima ljudi koji jednostavno ne mogu shvatiti da im čovjek želi dobro.

Onix odjedanput zareži. Tom pogleda vuka i zamijeti kako gleda ulijevo. I on je pogledao u tom smjeru, ali nije opazio ništa sumnjivo. Onda i Strong zanjišti i također pogleda ulijevo. Pojavi se jahač – čovjek u kauboj-skoj odjeći, prekriven prašinom, lice kao da mu je bilo obloženo finom pepeljastom prašinom, kose sive, no takva je mogla biti i od prašine. Čeličnoplave oči sjale su na čoškastom licu. Jahao je na velikom ridem konju, dolazio sve bliže i bliže, a onda u trku zaustavio konja. Prvo je pogledao Toma, a potom starca. Na kraju je pogled prikovao na Tomu.

Tom zamijeti da došljak promatra njegovu značku. Onda mu se pogled spusti na Tomov revolver i reče:

– Imaš divnu prатnju, Toody!

– Ne sviđa vam se? – zagrižljivo zapita Tom.

Njegov sugovornik obriše rupcem prašinu s lica. Tom spozna da je dobro ocijenio neznančevu dob.

– Oh, nemam ništa protiv teksaških rendžera – reče neznanac. – Nemam ništa ni protiv stranaca. Jedino nikada ne bih očekivao da će stari Toody sjediti ovdje s nekim teksaškim rendžerom. To me ipak malo iznenadilo.

– Čovjek se nasmije i više

nije ostavljao na Toma tako neprivilačan dojam kao maločas.

— Tko ste vi? — zapita Tom.

— Zovem se Grams. Everett Grams. Ja sam predradnik s Battonova ranča. Ovdje u ovom kraju pozna me svako dijete. Žao mi je, nisam mislio da vi niste ovdje.

— A što biste htjeli od starog Londalea?

— On me ovdje čekao. A ja mu donosim pozdrave od njegove kćeri. Njegova je kći udata za mojega rančera.

— To sam u međuvremenu i ja doznao — reče Tom i pogleda starca. — No vi biste htjeli znati mnogo više. Londale, je li tako?

Starac samo iskrivi lice, no ništa ne reče. Umjesto njega odgovori Grams:

— Znate, rendžeru, postoje sasvim jednostavne stvari, ali se one ne mogu objasniti sa dvije riječi. A postoje i stvari koje su tako zamršene da bih morao pričati tri dana, a vi ih na kraju ipak ne biste shvatili. Ovdje je riječ o jednoj takvoj priči.

— Ima li ona veze s blagom? — zapita Tom.

Grams se ljutito nasmije.

— Svi pričaju o blagu! Kakva glupost! Kao da postoji samo ono i baš ništa drugo na svijetu. Sada i vi počinjete s time! Gospode, događaji su ovdje već dovoljno ludi i sada još ta glupost! Ne postoji nikakvo blago i ono ni-

kada neće biti pronađeno! U to sam sasvim siguran!

— A što je s momkom koji je došao u grad s torbom punom dolara Clarka Grube-
ra? — htjede doznati Tom.

— Vrag bi ga znao odakle ih je dovukao. To je zacijelo bilo sve što je našao. On je bulaznio, možda su to bili njegovi vlastiti novci. On je poludio na toj vrućini, razumijete li? To se u pustinji već mnogima dogodilo. Vidio sam već mnogo ludaka. Takvi su i svi ti momci koji su došli s Istoka, iz gradova, ljudi koji su nekako doznali da ovdje, navodno, postoji nekakvo blago. Došli su kao da je ovo Kalifornija, kao da je ovdje nova zlatna groznica. No ovdje nema nikakve zlatne groznice, ovo nije Kalifornija. Ovdje je Llanos Estados, ovdje ubijaju svakoga tko ne pozna ovaj kraj. Uvjerit ćete se i sami. No dobro je što sam vas sreo, gospodin Batton nije ni slutio kako je jednostavno vas naći. On je, naime, htio da ga posjetite. Ili da se s vama sastane u Lamesi. Ima poruku za vas. Uskoro će nas netko posjetiti. Netko koga vi vrlo dobro poznajete. Vaša prijateljica, naime. Zaboravio sam kako se zove. No znam da nije samo vaša prijateljica nego i...

Nasmiješi se, očito uživajući u Tomovoj zbunjenosti, pa nastavi:

— Ona je prijateljica gospođe Batton, kćeri staroga

Londalea. Znae, čini se da se njih dvije poznaju još otprije.

— Ne mogu zamisliti da poznam nekoga tko pozna kćer staroga Londalea — napomene Tom.

— Vi ste oholi, rendžeru. Nažalost, nisam zapamtio prezime — reče Grams. — Ime još je Jane, to se točno sjećam. No prezime... ne mogu ga se sjetiti.

Tom malo razmisli i tada će:

— Možda Harris?

— Da! — poviče Grams. — Da, točno tako. Jane Harris, točno, tako se zove. Dakle, i vi je znate. Poznajete tu Jane Harris. Točno, dakle? A ona je prijateljica gospođe Batton. Ta je gospođica Harris napisala pismo i želi posjetiti gospođu Batton, a moj rančer smatra to vrlo dobrom zamisli. Naredio mi da se raspitam gdje vas mogu naći, kad jedanput dođem u Lamesu. Rekao mu je da vam ostavim tamo poruku, naravno, ako ste vi taj gospodin Kelly, a ne neki drugi rendžer, jer ovdje sve vrvi od njih.

— Koliko ja znam, ovdje smo šestorica i ne može prema tome biti ni govora o nekoj velikoj gomili.

— No dobro — tada će Grams. — Nemojte to tako doslovce shvatiti. Ako hoćete, možete odmah poći sa mnom. Moj će se rančer veoma radovati.

— A tko bi još došao na taj

sastanak? Čekate li možda i Ernesta Londalea?

— Oh, ne, ne mogu zamisliti da čekamo njega. Ne znam što bi to trebalo da se s njime dogovorimo.

Tom je cijelo vrijeme krajičkom oka promatrao starca. Izdavali su ga njegov pogled i izgled. Jasno je, pomislio je Tom, zašto uvijek gubi na pokeru. Ne zna se pretvarati. Sve što misli ispisano mu je na licu. Bez obzira na to koliko je star, nikada neće znati glumiti. Onix je ponovo zarežao. Nešto je ipak u grmlju!

— Vjerujem da gospodin Londale misli drugačije, zar ne? Još se uvijek nadate da ćete vidjeti moga sina. Želite samo da on na vrijeme zamijeti mene. I da se ne pokaže.

Starac podigne pogled i odmahne glavom.

— Varate se, rendžeru. Veoma se varate. Ne želim da se povuče, ako se ovdje pojavi, zato što bih se bojao da biste mu vi mogli nešto učiniti, nego želim da se povuče zato što se bojim da bi on vama mogao nešto učiniti. To je ono! Ne poznajete vi Ernesta!

Onix još jače zareži.

— No on će me upoznati! — odjedanput se začuje glas s desne strane. — Da se niste ni pomaknuli! Ruke neka vam budu sasvim mirne, teksaški rendžeru! Ja sam Ernest Londale! U rukama mi je napunjena puška sač-

marica. Ako povučem obarač rastrgat će vas na polovicu. Uperena je točno u vas.

V

Rosemary Batton je sjedila u svojoj sobi i češljala dugu plavu kosu. Odjevena samo u spavaćicu, jer je tek ustala, osluškivala je šumove što su mu kroz otvoreni prozor dopirali iz kuhinje u susjednoj zgradi. Zazveckao je lonac, a crnkinja koja je kuhala za cijelu obitelj i momke prestala je pjevati. Zavladala je duga tišina.

Rosemary osluhne, i pogleda prema prozoru. Iznenada zaškripaše vrata. Uplašeno se strese, a upravo u tom se trenutku otvoriše vrata. Uđe vitak, tamnokos mladić privlačne vanjštine i smiješeci se ogleda se naokolo.

– Chris, kako si dospio ovamo? – zbunjeno poviče Rosemary.

– Kako bih stigao? Na konju!

– Zaboga, ako te zatekne George ili netko od njegovih ljudi...

– Prvo, ne bih se toga bojaio, a drugo, svi su vani na pašnjaku, osim Everetta. On je odjahao nekamo drugamo. Mogu zamisliti gdje je.

– Oh, Chris, on će nas ubiti ako nas vidi zajedno. Još uvijek priča o tome kako smo nekada nas dvoje, znaš već...

– Slušaj, nemoj se tako djetinjasto ponašati! Nisam

došao radi nas. Htio sam se s tobom nešto dogovoriti. Riječ je o nečemu mnogo vrednijem. Pretpostavljam da možeš zamisliti.

– Što bih morala zamisliti?

On je odmjeri od glave do pete.

– Još izgledaš onako kao i prije tri godine... besramno dobro, Rosemary...

On joj pride bliže.

– Chris, ne radi gluposti! Ako nas zatekne, ubit će nas. On je kadar sve učiniti! On može mnogo više nego što ti i misliš. Prije ga se i nisam toliko bojala kao sada. Svi vi ne možete njemu ništa. Nitko od vas, ni Ernest!

Muškarac se samouvjerenom nasmiješi.

– Gospode, kako te uplašio! Pa ti drščeš. Tako ga se bojiš! Ali sviđaš mi se i kad drščeš, znaš. Ti si lijepa, ti si žena vrijedna obožavanja. No to si uvijek znala. I iskoristila. On, dakle, nije ono što si od njega očekivala. Bogat je, ali vjerujem da je i škrt.

– Da, škrt je – tiho izusti ona.

– A inače? Kakav je inače?

– Oh, često sam mislila na tebe, Chris, odviše često – prošapta ona.

On se pobjedonosno nasmiješi.

– Nisi samo ti mislila na mene. I ja sam mislio na tebe, uvijek sam mislio na te-

be. Sve to vrijeme, a sada sam ovdje.

Rosemary osjeti kako žudnja u njoj postaje sve jača, kako sve u njoj čezne za tim čovjekom kojega je zapravo uvijek voljela, samo nije bio u svoje vrijeme dovoljno bogat. A u međuvremenu je spoznala da bogatstvo i moć nisu ni izdaleka sve.

Kad ju je Chris Morgan zagrlio, nije se branila. Naprotiv! Ovila je ruke oko njegova vrata, privukla mu glavu k sebi. A kad su se poljubili, učinili su to sa strašću koja je bila dovoljan dokaz što osjećaju jedno prema drugome.

Kad su se odmakli jedno od drugoga, Rosemary zapita:

– Što je bilo maločas? Dođe je kuharica. Je li te vidjela?

– Nisam došao sam. Samnom je jedan od naših momaka, Meksikanac, dolje je s kuharicom. Ne moraš se brinuti, neće joj ništa učiniti, naprotiv...

– Oh, ako dođe George! Doći će sa svojim momcima. Vidjet će te. Dan je.

– Nemoj se brinuti. Došao sam zapravo zato da te odvedem sa sobom.

– Da me odvedeš sa sobom? – iznenađeno zapita Rosemary.

– Da, ti uopće ne pripadaš njemu! Ti mu zaista ne pripadaš! A onaj komadić papira, vaš vjenčani list, ne vrijedi ni tinte kojom je na-

pisan. Ideš li, dakle, samnom?

Rosemary ga pogleda. Ne shvaćajući, nije znala što bi odgovorila.

– Oh, pa ne mogu jednostavno pobjeći odavde. On će me tražiti. Otići će mojemu ocu. Ti znaš kakav je on.

– Slušaj, odat ću ti malu tajnu. On neće učiniti ništa nažao tvojemu ocu. Baš ništa! A tebe... tebe će možda tražiti, to vjerujem. No ti valjda znaš komu pripadaš! Ili?

On je ponovo zagrlj, a ona mu se i te kako voljko prepusti. Dugo vremena nisu mislili ni na što drugo osim na svoju strast. I Rosemary se podala Morganu. A godine provedene s Battonom kao da su potpuno izblijedjele. Bilo je kao nekada, kada su Chris i ona bili par.

Chris je nanovo probudio u njoj sve osjećaje koji su do sad mirovali. A uspio ju je za vrlo kratko vrijeme potpuno pridobiti za sebe. Povešti je sa sobom bila je za njega sitnica. Pomogao joj je i dok je spremala najnužnije stvari, odjednom ga ona pogleda.

– Ali ja nemam konja, Chris! Ne mogu uzeti bilo kojega!

– To ću poslije ja učiniti. Uzet ćemo čak dva konja, jer imaš cijelu hrpu stvari. Nemoj o tome ni razmišljati. Ti si njegova žena, imaš pravo na konja, čak na dva, te na mnogo stvari ovdje. Ako mu ostaviš većinu, svoj udio na

ranču i sve ostalo, napravio je dobar posao!

— Morala bih mu barem napisati nekoliko redaka — napomene Rosemary.

— Njemu nekoliko redaka?! Čemu? Misliš li da on to sebi ne može zamisliti? No dobro, ja ću mu napisati nekoliko redaka! Prepusti to meni! Tada mu neće ni na um pasti da te traži!

Bila je sretna što ju je oslobodio toga truda, jer ni sama nije znala što bi napisala.

Pomogao joj je da odnese stvari dolje, gdje je već čekao Meksikanac. Mladić, ne stariji od dvadeset godina, izgledao smiono, a imao je brkove poput Kirgiza.

Rosemary pogleda kuharicu, debelu Crnkinju koja je sjedila na klupi ispred kuhinje, sklopivši ruke na krilu, zadovoljna sama sobom i cijelim svijetom. Ona joj uzvratila pogled kao da su saveznice.

Rosemary pomisli: »Sigurno se nije odupirala, ni jedan jedini trenutak.«

Bila je to samo letimična pomisao koja je nestala netom je sama sebi rekla kako je sve to zacijelo unaprijed tajno dogovorena prijevara. Tko zna otkad je kuharica već znala za ovaj posjet.

Rosemary ponovo odagna te misli, a bila je i zaposlena dodavanjem svojih stvari Chrisu koji ih je slagao na konja što ga je doveo Meksikanac.

— Treba nam još jedna životinja! — reče Chris.

Meksikanac kimne i otrči prema koralu. Nakon kratkog vremena vrati se s vranom kobilom, osedla je i dovede do Rosemary.

— Možete uzjahati, senjora — reče.

— Da, uzjaši!

Chris joj pride, htjede joj pomoći, no ona je začas bila na konju. Pogledavši kuharicu, zapita:

— Ide li i ona s nama?

Chris se nasmiješi:

— Ne vjerujem da bi to ona htjela. Zar ne, Tini?

— Kuharica, smijući se, odmahne glavom:

— Oh ne, ostajem ovdje.

— Šteta, senjorita! — dovikne joj Meksikanac.

I on skoči na svojega konja i trkom izjaše iz dvorišta ranča. Rosemary zbunjeno pogleda kuharicu:

— Ne možeš je ostaviti ovdje, Chris. George će se sigurno veoma rasrditi na nju.

— Ne vjerujem da će se srditi na nju — odgovori Chris.

— Hajde, odjašimo odavde! Zbogom, Timi!

Crnkinja kimne. Još se uvijek smijala, a Rosemary nije to uopće mogla shvatiti.

Chris zgrabi uzde Rosemaryna konja i krene. Vrana kobila potrči, puštajući da je Chris vodi. Oba su se konja već spustila niz dvorište ranča kad je Rosemary napokon prihvatila uzde i sama stala upravljati svojom kobilom.

Crnkinja je gledala za njima stavivši ruku iznad očiju, a kad su jahači postali maleni, okrenula se i ušla u kuću. Uzela je pismo što ga je napisao Chris, a ležalo je na polici, te ga odnijela u sobu za dnevni boravak. Stavila ga je tamo na stol i otišla u smočnicu gdje su bile smještene zalihe hrane. Smočnica je imala dvojna vrata – jedna su vodila ravno na hodnik glavne kuće, a kroz druga se moglo doći u kuhinju u sporednoj zgradi. Kuharica je izvana zaključala vrata na hodniku i ostavila ključ u njima. Onda je napustila glavnu zgradu i otišla u sporednu, otvorila vrata smočnice i ključ, koji je dotle bio izvana, stavila iznutra u bravu. Prišla je prozoru, pogledala na dvorište i stala čekati. Njezina je strpljivost bila izložena velikoj kušnji.

Tek rano poslije podne približili su se jahači. Bilo ih je mnogo, a stizali su odanle gdje su bila goveda, kamo su rano ujutro odjahali rančer i njegovi ljudi.

Sada je nastupio čas za kuharicu. Razbacala je po kuhinji stolce i klupe, pobacala lonce sa štednjaka, te odmakla policu sa začинима od zida, tako da su se porculanske posude, zazvečavši, razbile na podu. Na kraju, kad je nered bio potpun, kuharica je ušla u smočnicu, zaključala se, izvukla ključ i sakrila ga u pukotinu na podu. Posula je preko nje malo

brašna, tako da se ključ nije mogao opaziti.

Topot kopita se približavao i grupa jahača napokon je stigla u dvorište ranča.

Tada kuharica počne vikati, šakama lupati po vratima i urlati, zovući u pomoć.

Muškarci su je čuli. George Betton, koji je upravo skočio s konja, poviče:

– Što je to? Ovdje se nešto dogodilo. Krenite u kuću!

Jedan od kauboja poviče:

– Nema konja! Ovdje su sasvim svježi tragovi! Ukradeni su nam konji!

Batton je već bio na kućnim vratima.

– U kuhinju, gazda! – poviče drugi čovjek. – Kuharica!

Odjurili su u sporednu zgradu, a Batton se prvi našao pred vratima smočnice.

– Jesi li to ti, Tini? – poviče.

Kuharica prigušenim glasom odgovori: – Napali su nas! Oteli su vašu ženu! Zaključali su me! Nisam mogla ništa učiniti, ne mogu odavde!

– Na drugu stranu! – zapovjedi Batton. – Možda je tamo ključ još u bravi! Brzo!

Petorica ljudi odjuriše u kuću za stanovanje.

U vratima što su vodila u hodnik još je bio ključ u bravi. Batton ih otključa, naglo otvori vrata, a kuharica pođe prema njemu.

– Kada je to bilo? – izdere se on na nju.

– Prije podne. Još niste ni

bili daleko odavde, gospodine Battone. Tada su došli. Samo dva čovjeka.

– Dovraga! Mogao bih zamisliti tko je to bio!

– Čula sam nešto o nekom pismu. Jedan je od njih dvojice rekao: »Stavi pismo u sobu za dnevni boravak!«

– Pismo? U sobi za dnevni boravak?

Batton je već pojurio onamo. Očito je našao pismo, jer je nakon toga zavládala tišina.

Preostali ljudi, njih sedmorica, stajali su oko kuharice i napeto čekali što će se dogoditi.

Batton se, s pismom u desnoj ruci, vrati u hodnik.

– Te svinje! Te su proklete svinje zaista odvukle moju ženu! Oteli su je! Sada hoće otkupninu! Prokletstvo! Želio bih da je onaj teksaški rendžer već ovdje!

– Teksaški rendžer? – zapita netko od njegovih ljudi.

– Da. Prijateljica moje žene je udata za njega ili mu je zaručnica. Mi smo pozvali tu prijateljicu, a htjeli smo da i rendžer dođe k nama. Trebalo je da ga Grams potraži, već je krenuo. On je u Lamesi, možda sretne toga rendžera. Ovdje ima nekoliko rendžera koji tragaju za ljudima što su u pustinji ostavili tragove.

Batton savije pismo, stavi ga u džep na prsima i pogleda svoje ljude.

– Razgovarat ću sa šeri-

fom – reče. Odjahat ću u Lamesu. Vi spremite kola, kako smo se dogovorili, te se vratite u logor. Na ranč ne mora nitko paziti. Ovdje se neće ništa dogoditi.

– Ne bi li netko od nas pošao s vama, gazda?

– Za mene se ne morate brinuti, a ni banditi mi neće ništa učiniti. Oni žele novac od mene. A od mrtvog Georgea Battona ne bi dobili ni centa. No ja ću razgovarati sa šerifom. A možda sretnem i toga teksaškog rendžera.

VI

Uvečer prije toga Tom je donio odluku. Odlučio je da će se, unatoč nekim mogućnostima, ponašati kao da mora odustati od svoje namjere. Zviždukom, čije je značenje Onix točno umio protumačiti, poslao je svoga vuka odavde. On se nije smio uplitati, morao je ostati izvan svega. U svakom slučaju, njegovi protivnici i Ernest Londale morali su u to vjerovati.

Odustao je, ostao bez oružja, ali ga nisu zavezali. Starac je zaklinjao svojega sina neka pristojno postupi s Tomom. Međutim Ernest Londale nije ni izrazom lica pokazao hoće li poslušati oca ili neće.

Ernest Londale nije nosio šešir. Lice mu je bilo usko, oči svijetle i krupne, nos izrazit, brada šiljasta. Pepeljastoplava kosa bila mu je

kovrčava kao u dječaka, iako mu je bilo već trideset i pet godina. Negdje usput nabavio je kaubojsku odjeću. Ništa na njemu nije podsjećalo na tamnička vremena. Uopće, nije izgledao loše, pogotovu ne onako kako netko obično zamišlja odbjeglog robijaša. Lice mu je bilo glatko obrijano, sve na njemu bilo je čisto i njegovano.

Tom nije pružao nikakav otpor. Odveli su njega i starca malo dalje u neku upravo napravljenu baraku. Ernest im je zapovjedio da ostanu ovdje do jutra i da po mogućnosti spavaju.

Starac očito nije želio razgovarati, kao ni Tom koji je pažljivo slušao šumove što su se čuli izvana, kako bi mogao točno protumačiti što se tamo zbiva. Međutim, uskoro se sve smirilo. Očito, Ernest i Grams su legli. Tom je nakon nekog vremena mogao prosuditi da su još tamo. Uostalom, već nakon kratkog vremena začulo se vuče zavijanje. Jednom lijevo, zatim ravno i onda desno od njih. Onix je, dakle, kružio oko njihova logora. Ostao je na stanovitoj udaljenosti, po čemu je Tom bio siguran da nitko nije napuštao ovo mjesto.

Prošla je noć, svanulo je jutro, a starac, koji je bio zatvoren s Tomom, protegnuo se, zijevnuo, sjeo i pogledao Toma. Ovaj mu je samo kratko uzvratilo pogled i ponovo usredotočio pažnju na puko-

tinu kroz koju je mogao vidjeti slobodan prostor ispred drvenjare. Tamo su stajali njihovi konji, a tamo je bio i Everett Grams, predradnik Battonova ranča.

Onda se pojavio i Ernest Londale. Gornji dio tijela bio mu je gol i još mokar, očito se oprao. Obrisao je oči i prišao maloj drvenjari.

— Upozorio sam vas — obrati se starac Tomu. — No niste me htjeli poslušati.

— Na što ste me upozoravali? Što je trebalo da mi se dogodi? — zapita Tom. — On dolazi!

— Ernest?

— Tom kimne.

Ernest je već bio ispred drvenjare. Otključao ju je, otvorio vrata i rekao:

— Izlazite vas dvojica!

Jarko sunce zaslijepi Toma. On učini dva koraka, ogleda se naokolo, te pogleda starca koji kao da je oklijevao i sa spočitavanjem promatrao Ernesta.

— Idite dalje, rendžeru! — zapovjedi Ernest.

Tom krene i u tom trenutku zamijeti na klisuri Onixa kako stoji tamo i gleda dolje.

Prostor na kojem je stajao Onix bio je okružen strmim crvenosmedim stijenama. I dok se odozgo spuštao sloj suhe svijetlosmede trave, a na nizbrdici u pukotinama stijena životarilo nekoliko grmova, dolje na ravnici, na prostoru širokom otprilike pedeset naprama stotinu koraka, nije bilo baš ničega, ni

vlati trave ni mahovine, sasvim golo kao na kakvom vojničkom vježbalištu.

Tom je bio zabrinut za Onixa kojega nije mogao vidjeti.

– Ako tražite svoga konja, Kelly, on je tamo prijeko. Nitko se od nas ne usuđuje približiti tom đavolu.

Tom s olakšanjem odahne, ali ništa ne reče.

– Čini mi se da ste vi sasvim razumni – reče Ernest. – U svakom slučaju, odrekli ste se izvlačenja lažnih karata. A koliko sam doznao od svoga staroga, imate ih nekoliko u zalihi. No dobro, još bolje! Vjerujem da želite doznati pozadinu priče, a zasad ste se predali. Možda vjerujete da će tako sve krenuti nabolje. No budite na oprezu!

Tom ga pogleda i zapita samoga sebe što se događa u ovom čovjeku. Što je želio postići zarobljavanjem teksaškog rendžera? Da je pritisnuo obarač, Tom bi to razumio. Ali zašto vuče sa sobom zarobljenika? Zar ga je htio iskoristiti kao taoca? Želi li ga zamijeniti za vlastitu slobodu? Što bi trebalo da bude od toga?

Ernest kao da je i ovaj put pogodio njegove misli. On se nasmije.

– Sigurno pitate sami sebe zašto vas nisam ustrijelio – reče. – Hoćete li da vam kažem zašto?

– Sasvim mi je svejedno zašto.

– Dobro – slegne Ernest ramena. Ne znam zašto niste jučer iskoristili priliku koju ste nesumnjivo imali. Međutim, jedno je sigurno, danas više nemate te prilike. Unatoč tome htio bih s vama razgovarati. Htio bih s vama pregovarati.

– Da vas čujem, dakle! Silno me zanima o čemu bismo nas dvojica mogli pregovarati.

– George Batton je tako bogat zato što jedini raspolaze blagom. Blagom što ga negdje drži skriveno. Samo on zna njegovo skrovište, jedino on zna gdje je. A znala je i ona bijedna budala koja je donijela vijest o tom skrovištu i onda se srušila mrtva. Hoću taj novac! To nisu samo dolari Clarka Grubera. Skitnica koji je našao skrovište očito je vjerovao kako su dolari Clarka Grubera nešto što se može osobito povoljno promijeniti. No postoji i sasvim drugi plijen. To su francuski franci. Zlatni franci! Potječu iz vremena kad su u Meksiku još bili Francuzi. A taj je novac opljačkala neka američka straža. Nikada nije bio vraćen Francuzima. A bio je spremljen u Teksaškoj narodnoj banci u El Passu sve do trenutka kad su četiri čovjeka opljačkala banku. Jedan od tih ljudi upravo je bio George Batton.

– Po čemu to zaključujete?

– Od onoga dana on je bogat. No prevario je neko-

ga drugoga za njegov udio. Taj drugi je mrtav. Objesio se.

— Želite li se osvetiti ili želite plijen?

— Htio bih plijen. Batton ima dovoljno. Ima ranč, bogat je, moju sestru!

— Koliko ja znam, vašu polusestru — ispravi ga Tom.

— To je točno. No dobro, bez obzira na to kako je, nisam računao s vama. Ali sada kad vas imam, dobro se uklapate u moj plan. Povest ću vas sa sobom, a vi ćete mi pomoći! Možete to učiniti dobrovoljno, a mogu vas na to i prisiliti. No vi ćete mi pomoći!

— Kako vi to zamišljate?

— Sasvim jednostavno. Vi ćete uhapsiti Battona. Imam još jedno željezo u vatri, iako ne vjerujem da će na to pristati. Moj je ortak Chris Morgan. Nekada je bio u vrlo dobrim odnosima s Rosemary. On će je dovesti, a ja sam siguran da će ga ona dobrovoljno slijediti. Ni ona više ne živi u raju kod Battona. Već odavno. Sanjala je kako će to biti sasvim drugačije. Ne znam samo hoće li dragi George biti voljan da pristane na moje uvjete. Mogu se samo nadati. To bi cijelu stvar pojednostavnilo, ali moram očekivati i mogućnost da se to ne dogodi. Htjeli smo zapravo preduhitriti mogega oca. Znate, stari je htio raditi na vlastitu ruku. A postoji tisuću razloga

da se priključi nama. I on, naime, pripada među one koji su prevareni. A njegov je ortak oduzeo sebi život.

— Lijepa priča! Ima samo jednu pogrešku: izmišljena je! — reče Tom.

Ernest odmahne glavom.

— Ne, Kelly, to nije izmišljotina! Bez obzira na to kako ludo zvuči! Razmislite! Dovedite Battona ovamo! I pobrinite se da ne bude pucnjave! Želim ga dobiti u ruke živa i zdrava! On je, naime, jedini čovjek koji nas može odvesti do toga skrovišta, prije nego što ga glupim slučajem pronade netko od onih mnogih budala što ih je ovamo namamio ludak koji je umro. Riječ je o milijunskoj vrijednosti. Zaista vrijedi milijune!

— Kako vi to zamišljate, Londale? Pretpostavimo da bih učinio sve što želite. Kako zamišljate da će se sve dalje razvijati?

— Slušajte, Kelly, prije nego što nastavite razmišljati htio bih vam reći još nešto. Slučajno znamo da je netko krenuo k Battonu. Mojoj sestri, dakle, i Battonu. I to netko koga vi vrlo dobro poznate. Ona je Rosemaryna prijateljica. Ali i vaša prijateljica!

— Znam, to mi je ispričao onaj Grams. Kakvu ulogu, uostalom, igra taj Grams?

— On je na našoj strani. Njegov je otac za vrijeme napada bio ranjen. Poslije je umro od groznice izazvane ranom. A Everett Grams je

nasljednik. I njemu pripada udio. Razumijete li sada o čemu je riječ? Moj stari i njegov prijatelj Mulligan, zatim, stari Grams, te najmlađi od četvorke, Batton. I baš on ih je sve prevario. Uvijek je vjerovao da Everett nije znao što se tada dogodilo. A mi zaista nismo znali. Nismo znali da je blago zakopano. Moj je stari pobjegao u Meksiko. Rastali su se nakon napada na banku. No kad se vratio na dogovoreno mjesto sastanka, nije se ništa dogodilo. Nitko nije došao. Mogao je doći zapravo samo Batton, jer ona su dvojica već bila mrtva. No on to nije znao. Tada je krenuo u potragu za Battonom, ali njega kao da je progutala zemlja. To znači da se uopće nije zvao Batton. Zvao se sasvim drugačije. No na to ćemo još doći. Moj je stari tražio čovjeka, ali ga nije našao. To bi značilo da je i on bio mrtav. Moj stari ipak nije odustao od traganja. I onda je otkrio što se iza toga krije. Netko je ovdje kupio ranč, nakupovao stoku, cijeli se ranč silno povećao, poput kvasca. Neprekidno je stizalo sve više novca, a Batton, vlasnik ranča, postajao je sve moćniji i sve bogatiji.

Iz drvenjare odjednom iziđe stari Toody, protrlja oči, žmirkajući pogleda Toma i reče:

– Sve to što priča, obično su gluposti. To su samo pretpostavke. Ne postoji nikakav

dokaz, ni jedan jedini, da je George Batton čovjek koji je tada bio s nama. Samo Ernest to vjeruje, Ernest je to oduvijek govorio. On to samo zamišlja. I ja sam u to jedanput vjerovao, no uskoro sam se uvjerio da George Batton ni u kom slučaju nije onaj isti s kime smo nekoć zajedno jahali. Svakako, otada je prošlo nekoliko godina, no čovjek se ipak ne može toliko promijeniti ili pretvarati.

Tom pogleda jednoga pa drugoga. Što se krije iza ove priče, zapita samoga sebe. Tajanstven slučaj. Blago što navodno vrijedi milijune. Battonovo iznenadno bogatstvo. Potom Ernestova priča za koju stari Londale tvrdi da nije istinita.

– A što je onda prava istina? – zapita Tom.

Stari Londale ga pogleda i odgovori:

– Istina je to da je moj prijatelj Mulligan tada sa starim Gramsom i nekim Stockom planirao i izveo oružani napad na banku. Istina je i to da je u tome sudjelovao i četvrti čovjek za kojega moj sin vjeruje da sam to bio ja. No ja nisam taj četvrti čovjek. Istina, pripadao sam toj trojci, mnogo smo toga zajedno izveli. Uglavnom smo krali goveda po Meksiku. Goveda koja smo odande dopremali u Ameriku i tu ih prodavali teksaškim rančerima. Inače nismo ništa drugo radili.

Priča s bankom trebalo je da bude nešto zaista veliko. Prikazajem, htio sam sudjelovati u tome. Međutim nisam mogao. To je smiješna stvar, no uvečer prije nego što smo htjeli krenuti, stao sam nogom na trn, noga mi je veoma otekla, dobio sam temperaturu, nisu me mogli povesti sa sobom. Bilo je to otrovno trnje. I zbog toga nisam sudjelovao. Povelu su nekoga drugoga sa sobom, a taj je drugi, navodno, poslije ustrijeljen u Meksiku. I ja sam morao pobjeći u Meksiko.

Jasno, morao sam bježati u Meksiko jer su svi znali da pripadam njima, iako nisam u tome sudjelovao. Taj drugi je poginuo u Meksiku. Stocaka su ulovili. Bio je ženskar, zatekli su ga kod neke žene.

I onda je umro na glup način, drugog dana nakon što su ga uhapsili. Htio se provući kroz rešetke, htio je pobjeći. No ostao je napola visiti na rešetki i zagušio se. Stvarno luda priča. Doslovce se ugušio. Vlasti su pretpostavljale da nitko od četvorke nije preživio napad. I da nitko od njih nema novac. I zbog toga nisu više dugo tragali. Međutim, jasno, neki ljudi vjeruju da čovjek koji je bio moja zamjena možda nije ustrijeljen u Meksiku. Mislili da je mogao pobjeći i da je on taj koji je uspio negdje sakriti blago. Ili da zna gdje su ga drugi sakrili. Ja ne znam. No nikada se nisam

odrekao nade da ću pronaći blago.

— Ovo zvuči sasvim drugačije od onoga što je ispričao vaš sin — reče Tom.

Ernest prezirno odmahne rukom.

— On to tako zamišlja svih tih godina. Sada i sam u to vjeruje. Želi vas na taj način smiriti. A osim toga, vi ste rendžer i boji se da biste mu zbog toga mogli još i navući na vrat neprilike. A ono s trnom su puke brbljarije! Hajde, reci mu da je to samo glupo naklapanje! Imamo ga u rukama! On ti zasigurno ništa neće učiniti!

— Ne, Erneste — odmahne starac glavom — to nije nikakvo naklapanje, a tebi nisam nikada drugačije pričao. Ti jednostavno želiš vidjeti stvari onako kako ih sam zamišljaš. To je tvoj san! Želiš od mene učiniti junaka. Dovraga, učinio sam toliko malih stvari, a u jednoj jednoj velikoj, koju sam mogao učiniti — starac se nasmije — tu sam zatajio! Nisam mogao čak ni sudjelovati! Zbog onoga prokletoga trna! Da, sinko, nikada nisam bio veliki junak! A sada se brinem za tebe! Želiš postati slavan. Slavan ili ozloglašen! Možda bi te zbog dobrog vladanja pustili i prije na slobodu. A sada te posvuda traže. Tjeralica za mojim sinom!

VII

Rosemary je stigla s Christom Morganom oko podne-

va. Malo kasnije udaljio se Chris s Ernestom nekoliko koraka i zapitao ga:

— Što rendžer traži ovdje? Morao si ga odmah ustrijeliti. Everett mi je ispričao što se ovdje dogodilo. Jesi li poludio, čovče? Pa on će iskoristiti prvu priliku i okrenuti ražanj.

— Hajde ne razbijaj sebi glavu! — odvrati Ernest. — Rendžer nam je koristan. Uostalom, spasio je život mojem starom. A to mu ne mogu zaboraviti. Ti to moraš shvatiti.

— Spasio mu život?

— Umro bi od žeđi da nije bilo toga rendžera. Ne, ne moramo ga ubiti. Ispričao sam mu svoju priču, a moj stari svoju. Ti ih znaš obje. Rendžer može vjerovati što hoće, no u svakom je slučaju već progutao udicu. Jasno, i on bi želio blago baš kao i mi. Ne za sebe, ali bi ga htio. I nada se da će našom pomoći doći do njega. Zbog toga sudjeluje u igri, svidalo mu se to ili ne, no sudjeluje. Kažem ti da je to bio puki slučaj, ali povoljan za nas.

— Vjeruje li tvoj stari još u priču koju je ovdje ispričao?

— Vjeruje u nju — kimne Ernest. — Upravo je maločas ponovo rekao kako smatra da čovjek koji je u tome sudjelovao nije bio Batton, nego netko drugi.

Chris slegne ramenima.

— Zaista bih volio znati odakle Georgeu novac. Ta-

kav veliki posjed, ranč, tolika stada goveda nema nadalesko i naširoko ni jedan čovjek. A kako se domogao svega toga? Kladio bih se s tobom da ima još i velik iznos gotovine u banci. Ne vjerujem u ono što je ispričao tvoj stari, nego u ono što ti kažeš.

— Nisam više tako siguran — reče Ernest. — On uvijek priča istu priču, već je godinama ne mijenja. Možda je ipak u pravu, a mi smo se prevarili. Postoji još netko, sasvim drugi. No taj je ipak negdje ovdje u blizini.

— I te kako je u blizini — kimne Chris. — Kladim se s tobom da i tvoj stari zna više nego što kaže. Nedavno je bio u potrazi. Samo ne razumijem kako je mogao u putstinji gotovo umrijeti od žeđi.

Ernest se ogleda da vidi gdje su drugi. Tada se nanovo obrati Chrisu i reče:

— Ipak je gotovo umro od žeđi. Rendžer kaže da je prošao dvije stotine koraka dalje od izvora.

— To se dogodilo tvome starom? A poznaje Llanos poput vlastitog džepa.

— Baš to mi zadaje brige. Bio je nečemu na tragu. Neka priča tko što hoće! I tada je nešto krenulo po zlu.

— Ne znam — izusti Chris.

— No ne vjerujem. Vjerujem da se naš čovjek zove George Batton. I na tome ostajem. Napisao sam mu pismo da će ponovo vidjeti Rosemary

samo ako dođe k nama.

— Jesi li naveo mjesto sastanka? — zapita Ernest.

— Točno kako smo se dogovorili.

I vjeruješ da će doći?

Chris se počeo po glavi.

— Pomalo sumnjam — reče. — Prema onome što mi je Rosemary ispričala.

— Kako je bilo s njom? — htjede znati Ernest.

— Kako bi i moglo biti? Nije bilo nikakvih problema. Ona je, dovraga, isto onako lijepa kao i nekada. Hoću da bude moja.

— Tada ti je bilo s njom lako?

Da, točno — odgovori Chris. — No ona mi je i mnogo toga ispričala. Znaš, njezini su lijepi dani prošli bez traga. Rosemary ga više ne podnosi. On je tiranin i ništa drugo. Mrzi ga, a i boji ga se. Mora slušati, jer on ima moć. No ti znaš da je njegovo kraljevstvo već načeto. Jednostavno, previše je gazio sve oko sebe — kuharicu, Eneverta, tko zna koga još. Sve su to njegovi neprijatelji. A on ih još i plaća.

Ernest se nasmije.

— Tako mu i treba, toj svini!

— Kakve su ti namjere s rendžerom? — zapita Chris.

— Užasno ćeš se smijati! On će uhapsiti Battona!

— Treba li to da bude šala? — sumnjičavo će Chris.

Ernest odmahne glavom i stisne oči.

— Šala? To nije nikakva

šala! Možeš biti siguran da će on uhapsiti Battona. Znaš, ona njegova djevojka zapravo još nije ni krenula na put, Rosemary joj je tek nedavno pisala. No ti moraš tvrditi da jest, a Rosemary mora reći isto što i ti, to jest, da je ta, kako se ono zove, da Jane, Jane Harris, zar ne, da je već na putu ovamo. I da je neprekidno prati jedan naš čovjek.

— No nitko je ne prati, zar ne?

— Ne. Znaš, to bi bio zadatak za tebe, da uloviš tu djevojku. Tada bi rendžer bio sasvim u našim rukama.

— Ako se budemo dobro pretvarali, povjerovat će nam i ovako. I ti misliš da će on uhapsiti Georgea?

— Uhapsit će ga. A kad ga bude imao u rukama, oduzet ćemo ga od njega. I on će to dopustiti.

— Neće to nikada učiniti!

— odmahne Chris rukom.

— Zaboravio si na djevojku! On će u svemu sudjelovati. Lud je za tom djevojkom. Znaš, Rosemary i ta Jane se dopisuju, a mi znamo što su pisale jedna drugoj. Znamo sve. Taj je Kelly od prošlog ljeta preko cijele zime sve do proljeća ležao u nekom malom gnijezdu po imenu Ardeen. Dobio je metak u stegno, razumiješ li? No ti su momci poput mačaka, nanovo ustaju na noge. I on! A sada opet trči naokolo. Čak je još opasniji. Možda i stoga što je još nešto uz to

naučio. Možda još i nije u najboljem stanju, ali je i sada opasan kao i prije. No mi ga, budemo li imali djevojku u rukama, možemo vući za nos. Ti se moraš za to probrinuti. Ardeen! Tko zna gdje leži to gnijezdo. Negdje u Panhandleu.

Chris nabora čelo i zamišljeno se zagleda u Ernesta.

— I ti misliš — reče — da bismo ga, ako bismo imali djevojku u rukama, mogli na to navesti? No on se neće dati ucjenjivati, ne, teksaški rendžer neće!

— I te kako! — odgovori Ernest. — I te kako će se dati ucjenjivati. Slušaj, djevojka je u opasnosti. Pa mi je ugrožavamo! To i on zna!

— Stvar mi zvuči suviše lako. Nekako prelako. Ja bih toga momka ubio. Uvijek je najbolje ubiti. Ti su momci opasni. To su vukovi. S njima se ne možeš igrati. Na njih moraš uvijek paziti. Ako samo jedanput makneš pogled s njih, oni to odmah iskoriste. I onda je kraj!

— Pretjeruješ. Taj momak ima i dobrih osobina. Da nije bilo njega, moj bi otac bio mrtav.

— Kakva blesava osjećajnost! Opet počinješ s tim brbljarijama! To mu je bila dužnost, morao je to učiniti. Ne misliš valjda da stoga moraš s njime tako oprezno postupiti. Takav ljepotan baš nije. Ne uviđaš li, čovječe, kako je on opasan! Grams mi je ispričao kako je to no-

čas bilo s vama jednostavno. On nije iskoristio svoju šansu. Još će nam zadati mnogo jada! Došetao se sasvim sâm ovamo i doveo nas u nepriliku! A mi još u tome sudjelujemo.

— Pretjeruješ! Nije on ništa osobito? Jasno, imao je priliku. Zasigurno, htio je blago. Mislio je da smo mu mi na tragu. I da će pomoću nas doći do blaga, to je sasvim jasno!

— Meni, nažalost, baš ništa nije jasno — odvrati Chris. — Osjećam to. Sigurno osjećam. No dobro, pričekat ću dok ne dode s Battonom. Dovesť će ga ovamo. No ja ću mu biti za petama. Ono s djevojkom može obaviti Grams. Ja ću jahati iza teksaškog rendžera poput sjene. A ti možeš biti siguran: pokuša li nešto, izbacit ću ga iz sedla.

VIII

Tom je čekao. Uvečer je došao Ernest s njegovim opasačem i oružjem. Prišao je Tomu, koji je bio naslonjen na stijenu, te mu rekao:

— Ovdje je vaše oružje. Jasno, izvadili smo metke. To ćete sigurno shvatiti. Poslije, u preri, možete ga napuniti. Uzmite svoga konja i odjašite odavde prije nego što svane. Dovedite nam Battona! Ako to ne učinite, priredit ćemo gadne neprilike vašoj djevojci. Znae da je prati naš čovjek. Rosemary je ovdje, sve mi je objasnila. Toč-

no sam upućen u sve. Sada vam želim dati dobar savjet. Vi ćete dobiti udio od blaga. Istina, Chris je protiv toga, no on nema što prigovarati. Odlučio sam: budete li pošteno sudjelovali u igri, dobivate svoj udio. Ako pak pokušate igrati označenim kartama, tada nećemo znati za šalu. U tom će slučaju čak i moj stari pucati u vas.

Tom je šutio. Promatrao je Ernesta kao da će ga probosti pogledom, no nije izgovorio ni riječi. Nakon toga je prošao pokraj Ernesta do Stronga koji je stajao malo po strani. Nitko se nije usudio ni dodirnuti pastuha. I tako je konj stajao sasvim sam, nije bio ni privezan, već potpuno slobodan. Kretao se u krugu logora kako je htio, tu i tamo je grickao neki grm ili travu. Otišao je na malo pojilište, a svi su ga drugi konji izbjegavali.

Onix je još uvijek bio u blizini. Tom ga je vidio od vremena do vremena. Bio je to ugodan osjećaj imati dva četveronožna prijatelja u koje se mogao čvrsto pouzdati. Čvršće nego u čovjeka.

Sjetio se Jane i zapitao samoga sebe je li ona već u rukama bandita.

Uredio je sedlo, a konj kao da se radovao što mu je gospodar ponovo u blizini. Muklo je rzao, prednjim kopitima grebao po zemlji, pogledavao Toma, a onda bacao poglede po okolici. Na kraju je zaustavio pogled na sta-

rom Londaleu. Stari Toody kao da mu je namignuo i htio reći: »Samo hrabro, momče! Nemoj odustati!«

Tom je zajahao Stronga, na brzinu pogledao preko Chrisa koji se ponašao kao da ga Tomov odlazak uopće ne zanima. Ova se ravnodušnost učinila Tomu zaista previše upadljivom. Osjećaj mu je kazivao da baš Chrisa vjerojatno najviše zanima njegov odlazak. Možda će i on osedlati konja i odjahati za njim. Zbog toga ga je promatrao. Bio je siguran da ga neće tako jednostavno pustiti da ode. Poslat će nekoga za njim.

Grams je sjedio pokraj Rosemary. Ona je prilegla, no sada je bacila pogled na Toma. O otmici se moglo pričati, ali nje sigurno nije bilo. U to je Tom bio potpuno siguran.

Tom je nesmetano napustio logor i brzo odjahao prema jugozapadu. Prema Lamesi. I dok se iznad krajine spustio mrak, on je već prevalio pola milje. Odjednom je ugledao sjenu koja se pojavila desno od njega i pozdravila ga radosnim zavijanjem.

– Gle, Onix, opet si ovdje! Dodi ovamo! Skoči!

Onix poleti kao izbačen lukom strelice uvis. Skočio je točno iza Toma na Stronogov stražnji dio hrpta.

Stronog je navikao na to. Unatoč tome malo se preplašio i stao je poskakivati.

Tom zabaci ljevicu unatrag i počeo crno krzno svoga prijatelja. Onix mu se oduži ispruživši se, obavivši prednje šape oko Tomova struka, a onda mu dugim jezikom obliže vrat – u znak velike zahvalnosti.

Ovaj nježni pozdrav nije dugo trajao, jer je Tom morao usredotočiti pažnju na sve oko sebe. Neko je vrijeme još jahao prema Lamesi, no kad se sasvim smračilo, skrenuo je udesno, napravio polukrug i nastavio jahati prema skupini grmlja. Tamo je namjeravao pričekati.

Tek što je stigao do grmlja, začuo je topot konjskih kopita baš odanle otkuda je maločas sâm dojahao.

– Kladio bih se da si to ti, Chrise Morgane! – promrmlja Tom za sebe. – Dolje Onix!

Onix skoči sa Strongovih leđa i odmah zauzme vrebaćući položaj.

Tom se nije žurio. Napunio je svoje oružje, pregledao metke, sve je bilo u redu. Imao je osim toga još nekoliko metaka za pušku u džepu hlaća. Gurnuo ih je u magazin cijevi. Sigurno je sigurno!

Jahač je prošao. Nije zamijetio da je Tom skrenuo.

Tom je pričekao nekoliko trenutaka, onda ponovo krenuo, napravivši velik luk, tako da je nakon nekog vremena opet jahao prema Lamesi. Čovjek koji ga je slijedio sada je bio ispred njega.

To je vjerojatno bio Morgan, mislio je Tom.

Jašući preko blagoga grebena brežuljka, što ga još dijelilo od ravnice u kojoj se nalazila Lamesa, Tom je ugledao svjetla grada. Bilo je mnogo svjetla. Toliko ih u Lamesi još nikada nije bilo. Kad jednom prestane ta zabluda o blagu, opet će biti manje svjetla. Tri ili četiri, ne više. Međutim, sada ih je više od trideset.

Tom je jahao korakom. Morao je biti oprezan jer je opasnost vrebala odasvud.

Onix je išao pred njim, ispitujući Tomu put. No ako bi ga netko vrebao i u pozadini, Onix bi ga otkrio i napao.

No put je bio slobodan – sve do Lamese.

Tom je jašući, zaobišao grad i približavao mu se s druge strane, kao da je prošao kroz Llanos. Jahao je prema trgu, čuo pjevanje ljudi koji su tamo logorovali oko starog bunara. Zapalili su u gradu vatre kao da su negdje u divljini. Iskre vatre podizale su se prema nebu. Negdje je netko prebirao po gitari. Ženski se glas smijao, a muški proklinjao. Sumovi maloga grada na rubu Llanosa bili su različiti, upravo sada kad je u njemu boravilo tako mnogo ljudi. Do Tomova je nosa dopirao vonj užeglog ulja što ga je donosio vjetar s trga. Netko je na ustajaloj masti pekao tortilje ili friolese.

Iz jedinog saluna koji je

postojao u Lamesi dopirali su glasni zvuci orkestra. Iznad ulara visila je mutna svjetiljka. Tamo je stajala grupa muškaraca. Za prečku su bila privezana tri konja. Tom je odjahao do šerifovog ureda. Tu je skočio iz sedla, a Strong je sam krenuo prema zdencu nasred trga. Prilazeći vratima šerifovog ureda, Tom se još jedanput okrenuo i vidio kako Strong na pojilištu pije, ali nitko nije za njega mario.

Zatim je pogledom promotrio Onixa. Ovaj se zavukao u mračni kutak, kako je običavao činiti kad je trebalo Tomu štititi leđa.

Tom uđe u ured u kojem se još vidjela zraka svjetla. No činilo se da šerif nije bio ovdje. Svi zatvorenici u ćeliji bili su još budni, no tek kada je Tom ušao, počese se buniti. Vikali su da su žedni, a jedan od njih zahtijevao je da bude pušten na slobodu. Rekao je da je nedužan i proklinjao šerifa i zakone. No Tom nije mario za njih. Ujektivši se da šerifa nema, htio je već otići, ali mu tada nešto padne na um. Priđe k stolu na kojemu je stajala svijeća, stolu od dasaka za kojim je inače sjedio šerif. Tamo je ležala neka cedulja. Tom je prvo pomislio da je to obavijest posjetiteljima gdje bi se mogao naći šerif, no cedulja je bila ispisana neobičnim znakovima, kao da je netko iz dosade črčkao nekakve figure na papiru. Možda bi i

Tom u to povjerovao da nije uočio kako se stanovite figure neprekidno ponavljaju. Uzeo je cedulju, približio je k svjetlu, ali nije uspio odgonetnuti crtež. Bio je ledima okrenut zatvorenicima, pa oni nisu mogli vidjeti što on radi. Pokorivši se iznenada nekom unutrašnjem glasu, stavio je cedulju u džep i izašao iz šerifovog ureda, a iza njega su zatvorenici razočarano kleli.

Tek što je izašao na ulicu, ugledao je šerifa. Upravo je prelazio ulicu i nestao u nekoj baraci što je bila tik kraj napola razrušene kuće. Već je htio krenuti dalje, istim smjerom, ali je tada iznenada zamijetio Chrisa Morgana. Dolazio je s puškom uz bok niz ulicu, isto tako pješke. Više se puta ogledao oko sebe, a onda je zastao, pa tek nakon nekoliko minuta opet krenuo dalje. Na kraju je nestao u istoj baraci u kojoj i šerif.

— Netko nešto zanimljivo priprema — promrmlja Tom. — To daje cijeloj stvari sasvim novi izgled.

Nastavio je čekati. Tko zna tko će još doći na ovaj sastanak, pomislio je. Međutim nije stigao više nitko. Grupa pustolova, koji su također tražili blago, stigla je ulicom pjevajući, mašući bocama, u raspoloženju kao da su već pronašli blago.

Budale, pomisli Tom, vi nikada nećete naći blago!

Tom je, držeći se sjena ku-

ća, išao prema onoj baraci. Posljednje je korake prelazio sasvim nečujno, sve dok nije stigao do zida od dasaka. Zbog buke što je vladala u gradiću nije bilo lako razumjeti što se govori u baraci. Ipak je, prislonivši uho na drveni zid, začuo Morganov glas:

– ... nikada u životu! To ne mogu vjerovati!

Onda Tom prepozna šerifov glas:

– Kad ti kažem, Chris, izletio je, otpustio ga je, vjeruj mi!

– Ne razumijem zašto nije ovdje – reče Chris. – Jahao je ispred mene i vjerovatno je skrenuo. U svakom slučaju, ja sam ga izgubio.

– Očito je osjećao da ćeš ga ti slijediti. Nasamario te i to je sve. On je dobar čovjek, pristaje nama. Kažem ti, možemo mu vjerovati. U svakom slučaju, znam da su ga otpustili iz službe. To je stara priča, dogodila se prošle godine s nekim sucem. Tada je bio i teško ranjen. Ne znam je li zbog toga. Pretpostavljam. Danas, u podne, bio je ovdje neki randžer. Rekao mi je neka poručim Kellyju da se javi kapetanu McNellyju. Randžer mi je objasnio zašto. Gospode, ja sam šerif, nisam bilo tko, meni oni ipak kažu o čemu je riječ. On u svakom slučaju misli da je taj Kelly bio dobar drug, ne može to uopće shvatiti, no učinio je nešto protuzakonito, a ako je net-

ko čak i najsajjniji momak, protuzakonite mu se stvari ne mogu progledati kroz prste. I oni su ga dakle izbacili iz službe. On to još ne zna, no čim ga ugledam, reći ću mu.

– A što to znači za nas?
– zapita Chris.

– Eh, što bi trebalo da se promijeni? – odgovori šerif.

– Promjena je u tome što taj čovjek više nema nikakve značke, nema više nikakve punomoći, građanin je poput svakoga drugoga. Što bi još trebalo da se mijenja?

– Ne znam. Ti su momci u službi i onda kad više nisu u službi.

– Kakva besmislica! Kad dozna da su ga otpustili, bit će vrlo uvrijeđen. I vrlo bijesan. Znaš li što? Tada će ga zanimati samo još novac. Dobro ste učinili što ste mu ponudili udio.

– Ja nisam! To je rekao Ernest. Taj ludak! I to samo zato što je spasio život njegovu starcu, kako tvrdi Ernest!

– To je istina. To je točno.

– Slušaj! – reče Morgan.
– Ne možemo ga prihvatiti. Nemam ni trunke povjerenja u toga čovjeka.

– Ti sa svojim prokletim nepovjerenjem! Ernešt je u pravu. Pusti Ernestu neka bude po njegovu.

– Mislim da je sada jedino važno da doznamo gdje je blago. To me još zanima. A svatko tko nam u tome pomaže, koristan nam je. Hoće

li poslije dobiti nešto od plijena, drugo je pitanje.

— Jesi li vidio Georgea Battona? — htjede doznati Morgan.

— Ne, nisam — odgovori šerif. — No pretpostavljam da će se uskoro pojaviti. Koliko ga poznajem, sutra će ujutro biti ovdje.

— A što ćeš učiniti s Kellyjem ako se pojavi? — zapita Morgan.

— Što ću učiniti? — odgovori šerif — Reći ću mu sve, a onda ću se malo raspitati o njegovim namjerama. Možda ću mu nešto i nagovijestiti. Vidjet ćemo.

— Dovraga, da sam znao kako se bude sve to razvijalo, postupio bih malo drukčije.

— Što bi učinio drukčije? Radio bi za vlastiti račun?

— Jasno, za vlastiti račun! Slušaj, vjeruješ li ti tom Kellyju.

— I opet počinješ, čovječe! To mi je dosadno. Hajde, Chrise, otidi u salun i popij nešto, a mene ostavi na miru. Poslije toga lezi i čekaj! Ja sada idem. Laku noć! Su-tra se vidimo!

Tom se, stojeći u sjeni, pri-ljubio uz drveni zid. Vrata zaškripaše i netko iziđe. Bio je to šerif. Prošao je tik uz Toma, a da ga nije zamijetio. Prešao je ulicu i produžio prema svojem uredu.

Tom je još čekao. No Morgan nije izašao. U daščari je bilo tiho. Ništa se nije mica-lo.

Šerif je već odavno nestao. Na ulici je postalo mirnije, ali Morgan još nije napustio daščaru.

Odjednom Tom začuje struganje cipela, čuo je čak disanje nekog čovjeka i napokon kletvu. Već se uplašio da će ga netko prepoznati, no tada se Morgan nakašlja i promrmlja:

— Ta budala! Ta budala bez trunke razuma! Konj trčkara tu naokolo, a ta budala to nije ni vidjela.

Oho, pomisli Tom, vidio je Stronga, znači. A ta budala mogao bi biti šerif.

Morgan iziđe iz barake i krene ulicom. No odlazio je drugom stranom i nije prošao onako blizu Toma kao maločas šerif. Nasred ulice je zastao. Još je u ruci držao pušku, priljubljenu uz bok poput kolta. Onda ju je spustio i krenuo prema salunu.

Ipak radi ono što mu je rekao šerif, pomisli Tom.

Tom pričekao da Morgan uđe u salun, a onda iziđe iz svojega skrovišta. Opet je krenuo prema šerifovom uredu. Kad je ušao, šerif je sjedio za stolom od dasaka i upravo je makazama rezao komadić stijenja na svijeći. Podigao je pogled, ali nije pokazivao nikakvo iznenađenje — kao da je cijelo vrijeme čekao Toma.

— No stigli ste napokon! Moram razgovarati s vama, Kelly! Gospode, dugo sam vas čekao!

– I? Što je novo? – zapita Tom.

– Otpušteni ste! Javio mi je to maločas neki rendžer. Vaš kolega.

– Što to kažete? – upita Tom.

– Baš je tako. I sâm sam bio iznenađen. No dodite, objasniti ću vam pojedinosti.

– Bio sam već prije ovdje – reče Tom. – No vas nije bilo.

Je li zamijetio da nema cedulje, zapita Tom samoga sebe.

Šerif izide iz ureda, a Tom ga je slijedio. Prošli su dio puta, a onda šerif pokaže neku kuću što je stajala malo po strani, staru kuću od ilovače, kakve grade meksičke obitelji.

Kad su u mraku zastali ispred kuće, šerif tiho promrlja: – Ono s otpuštanjem, to su, jasno, besmilica. Ovdje je bio neki rendžer i donio mi je naredbu za vas. Službeno moramo govoriti da ste otpušteni. A zapravo treba da se priključite bandi i svako otkrijete gdje je blago. To trenutačno najviše zanima kapetana McNellyja. On želi blago, a vi treba da ga pronađete.

– Lako je to reći, no teško učiniti! – napomene Tom.

– Razgovarao sam maločas s Morganom. Bila bi duga i zamršena priča da vam to objasnim. Postoje isprepletene veze. Ti me momci smatraju jednim od svojih ljudi. Mogao sam ga lako

uhapsiti. No nisam to učinio. Baš kao što ni vi niste iskoristili svoju mogućnost. Pričao mi je kako vas je Ernest uspio nadjačati.

– Što znate o blagu?

– Ne znam gdje je, ali znam da postoji. Isto tako znam da stari Londale, njegov sin, Chris Morgan i Everett Grams imaju s njime isto onako veze kao i George Batton, osobito on. I ako bismo mogli dobiti ikakvu uputu o tome gdje je blago, onda bi nam to morao reći Batton. Zna, mi ćemo tražiti blago. Međutim prvo moramo znati gdje je ono. A za to nam treba George. Ne znam što moramo učiniti da bismo to od njega doznali. No morat ćemo poduzeti mnogo toga, jer George je posljednji koji dobrovoljno odaje što zna. Uostalom, imam ovdje nalog kapetana McNellyja za vas.

Tom razvije papir i ugleda zapovijed iz glavnog štaba. Bio je to rukopis kapetana McNellyja, točno je to vidio. Nije bila krivotvorina. Zapovijed je sadržavala ono što mu je šerif već rekao.

– No dobro, zgrabit ću Battona. A kakvu ćete ulogu u budućnosti igrati vi, šerife? – zapita Tom.

– Nastojat ću da ostanem po strani. Nastavit ću svoju ulogu povjerljivog čovjeka, doušnika.

– Kako ste stekli povjerenje tih momaka? – zapita Tom.

– To je duga priča koju ću vam poslije objasniti. Ići ću s vama kad budemo znali gdje je blago. Najbolje bi bilo da i Batton bude s nama. Tada bismo bili sigurni da je ono što je ispričao točno.

Tom odluči da postavi šerifu pitanje u kojemu se skrivala zamka.

– Ucjenjuju me tvrdeći da ću uskoro imati u šakama svoju dobru znanicu. Možda su je već ulovili. Riječ je o Jane Harris. Htio bih...

– Ne zabrinjavajte se zbog Jane Harris. To je trik. Djevojka zasigurno još nije ni krenula na put. Još uopće nije mogla dobiti odgovor od Rosemary Batton – reče šerif. – Jasno, braća vas žele time ucjenjivati. No nemojte to ozbiljno shvatiti, nemojte se po tome ravnati. Jane Harris nema pojma o tome što je, tobože, očekuje. Ona neće doći prije nego što dobije to pismo. A za to će vrijeme proći barem tjedan dana.

– Dobro. Tada ću se pobrinuti za Battona. A vama bih preporučio da zadržite Morgana na pameti, napokon, on je ovdje u gradu.

– Da, to ću učiniti.

Tom izvuče iz džepa na košulji crtež što ga je našao na šerifovu stolu i pokaže mu ga:

– Ovo vama zasigurno nešto znači?

– Šerif pogleda crtež, hijerogliffe, slegne ramenima i reče:

– Ne znam što je to. Izgleda poput pisma Maya ili Asteka.

– Lako moguće. No ja ga ne umijem odgonetnuti. Ipak ne vjerujem da je ta cedulja sasvim slučajno ležala na vašem stolu.

Tom mu objasni kako je došao do cedulje.

– Trebalo bi pitati zatvo-renike. Možda oni znaju nešto više o tome.

Tom pripali šibicu i tako je držao plamen ispod papira da nije mogao izgorjeti, ali se ugrijao. I odjednom se između čudnih crtarija pojavio više čitljivo tiskana slova. Što je papir postojao topliji, to su slova bila čitljivija.

– Što je to, dovraga? – poviče šerif.

– Bezbojna tinta koja se oboji tek zagrijavanjem. To je sasvim točan plan kako se može doći do blaga. I takvo nešto leži na vašem stolu!

– Zaboga, ako je ovo točan plan – tada će šerif – mi onda uopće više i ne trebamo Battona. Slušajte, Kelly, u tom ga slučaju možemo potražiti nas dvojica!

Tom zamijeti svjetlucanje u šerifovim očima. Iznenadna požuda obuzela je šerifa poput zlatne groznice. Groznice tragača za zlatom!

– Da – reče Tom – tada ga možemo tražiti nas dvojica!

– Gospode! Precizan plan! Pokažite mi ga malo! Tom stavi papir u džep.

– Imamo dovoljno vreme-

na. Nas ćemo ga dvojica potražiti. Ne bih ni želio znati koliko će nas štakora slijediti!

IX

Izgovorivši se da mora navući meso za Onixa, a i pogledati Stronga, Tom se oprostio od šerifa i otišao u grad obavljen noćnom tamom.

Zastao je iza nekog starog zida pokraj saluna i stao promatrati ulicu. Onix je bio kraj njega. Toliko su mu se oči privikle na tamu da je mogao dobro nadzirati šerifovu kuću. Prošlo je desetak minuta i vidio je šerifa kako izlazi iz kuće. Išao je prema trgu na kojem je sada vladao mir, a gorjelo još samo nekoliko svjetiljaka. Nije tamo dugo ostao. Nakon nekog vremena polagano se spuštao ulicom, kao da je u obilasku grada. Tu i tamo je zastajkiavao, ogledavao se na sve strane i onda krenuo dalje. Ruka mu je bila na dršci revolvera, a na svjetlu mjeseca što je upravo izlazio njegova je zvijezda blistala poput dragulja. Ispred saluna, ni desetak koraka dalje od Toma, nanovo je zastao, onda polagano prišao vratima saluna i nestao u njegovoj unutrašnjosti.

Tom je istoga trenutka napustio svoje skrovište, također otišao do vrata saluna i iznad njih pogledao u prostoriju. Ugledao je šerifa kraj drugih muškaraca za

tezgom, a zamijetio je i Morgana koji je straga za kartoškim stolom igrao poker. Morgan je upravo podigao pogled, usmjerio prema šerifu, a ovaj kao da mu je dao neki znak. Morgan se ponovo usredotočio na igru.

Šerif je iskapio do dna čašu što je stajala ispred njega, bacio novac na tezgju, dotakao obod šešira i krenuo prema izlazu. Tom se brzo povukao iza starog zida. Šerif je izašao, nakašljao se, pljunuo i počeo puniti lulu. Kad ju je pripalio, svjetlo mu je osvijetlilo lice, koje je sada izgledalo gotovo sablasno.

Šerif je, pušeći, stajao ispred saluna. Plavi oblaci dima dopirali su sve do Toma. Šerif je nakon nekog vremena prišao još bliže Tomu, na samo četiri koraka, ali je i dalje ostao na cesti.

Iz saluna je izišao Morgan, ogledao se na sve strane i prišao šerifu.

– Što se dogodilo? – zapita.

– Ne tako glasno! Tko zna tko nas prisluškuje!

– No što se dogodilo? Što je? – htjede doznati Morgan.

– On ima plan!

– Tko? – zapita Morgan.

– Kelly?

– Da, Kelly. Još nešto! Taj je tip odmah znao kako tinta postaje vidljivom. Taj prokleti pasji sin držao je šibicu ispod papira i sve je postalo jasno. Sve je objašnjeno.

– A odakle mu plan?

– Nećeš to smatrati mogućim: objasnio mi je da ga je našao na mojem stolu kad ja nisam bio u uredu.

– Kod tebe na stolu? A kako to? Kako je to dospjelo na tvoj stol?

– Ne mogu dugo pričati, on će se uskoro vratiti. Otišao je da se pobrine za svojega psa. Jesi li ga vidio?

– Ne, nisam ga vidio. U salunu, u svakom slučaju, nije bio.

– Možda je u staji za iznajmljivanje konja. Moram pogledati gdje se skriva. A ti, jasno ti je što ti moraš učiniti, Chrise?

– Jasno, znam. Kažeš da je u staji za iznajmljivanje?

– Pretpostavljam. Ne znam točno. Najbolje da ga obojica potražimo.

– Dobro! Ti idi naprijed, a ja ću te slijediti. On te ne mora vidjeti.

– Htio bih samo znati odakle je stigao taj plan napomene šerif.

– Možda će nam on objasniti. A možda i neće. Smatram, prvo, da on mora otići svojim putem. Kad budemo imali plan, pobijedili smo.

Šerif krene prema staji. Morgan je malo pričekao, a zatim je krenuo za njim, nastojeći da hoda u sjeni što su je bacale kuće.

Tom, koji je stajao iza trošnog zida od dasaka i promatrao kroz proreze, te slušao njihov razgovor, pustio ih je da odu dio puta. Kad su se dovoljno udaljili, promr-

ljao je Onixu:

– Tako je to, dakle! A sada bih i ja isto tako želio znati odakle je stigao plan. Tko ga je stavio na šerifov stol. Možda Batton? Možda je to rješenje zagonetke! Valja potražiti Battona.

Onda mu se sve to učini sporednim. Najprije mora dovršiti s ovom dvojicom. Oni su, naime, odlučili da mu podmetnu nogu. A šerif uistinu pripada njima. Sve je drugo bila prijevara. On je njihov čovjek, inače ne bi obavijestio Morgana. No tko je stavio cedulju na stol? Mora pitati zatvorenike. Mora to doznati od njih, kako bi mogao zauzeti ispravno stanoviše. Međutim, sada mora najprije završiti s ovom dvojicom. Samo su dvojica u gradu, inače bi spomenuli i trećeg čovjeka. Postoje samo ta dvojica. A on mora nastojati da ni jedan od njih ne uspije obavijestiti još nekoga.

U tom trenutku začuje se iz staje za iznajmljivanje pucnjava.

Tom nije vidio bljesak metaka, samo je čuo pucnjavu. Pitao se kome su meci bili namijenjeni.

Staja za iznajmljivanje bila je velika zgrada od dasaka, a priključene su joj dvije velike ograde za životinje. Prema ulici je imala visoko pročelje koje je poput ogromnog pravokutnika stršilo u nebo. Ispred staje nalazila se duga prečka za vezivanje

konja. Tamo se upravo pojavila neka spodoba. U tom je trenutku Tom povikao Onixu:

– Zgrabi ga!

Onix je poput metka pojavio prema spodobi koja je stajala pokraj prečke, časak se ogledala na sve strane, a onda otrčala dalje. Zatim se pojavila još jedna spodoba. Vrata staje su zaškripala, a slabi noćni vjetar lupio je njima o zid. Druga spodoba potrčala je za prvom.

No tu je bio Onix. Onako tamne boje, tako da se jedva mogao razaznati, jurio je za drugim čovjekom, stigao ga i skočio mu točno na zati-ljak. Čovjek je posrnuo, srušio se, a Onix je već bio nad njim.

Tom je potrčao.

Onix je, raskrečivši šape, stajao iznad čovjeka koji se očito nije usuđivao oduprijeti psu.

Ona prva spodoba je zastala, okrenula se, ali je Tom u tom trenutku naglo podigao pušku. Ispalio je metak koji se zario u tlo tik ispred čovjeka. Tom je na mjesecini vidio kako se podigao oblaka prašine i kako je čovjek pokušao potegnuti revolver. Drugi je metak poučio čovjeka da se Tom ne šali. No nije se predavao. Ponovo je potrčao, očito vjerujući da ga Tom ne može pogoditi.

Tom je zazviždao i Onix je pojurio. Čovjek je još uvijek trčao. No kad je Onix skočio, naglo se okrenuo i Tom je

vidio kako je konačno uspio potegnuti revolver.

Ali je Onix bio brži. Nasrnuo je na njega srušio ga na leđa, a metak je prošišao daleko od Onixovih slabina.

Tom je ponovo fićuknuo. Onix je odmah ostavio čovjeka i povukao se.

Čovjek se osovio na noge, htio je pucati, no Tom se već pripremio za to. Naciljao je i povukao obarač – čovjek je kriknuo, revolver mu je is-pao iz ruke, zateturao je i uhvatio zdravom ljevicom ručni zlob desne ruke.

– Dodite ovamo? – povi-će Tom. – Drugi će metak pogoditi u sredinu!

Čovjek je odustao i vratio se.

Onaj sprijeda još je ležao na tlu. Onix je stajao kraj njega i režao.

Tom mu se već dovoljno približio i na mjesecini ga je prepoznao – Chris Morgan!

Tom je očekivao neku varku. Čovjek je ležao odviše mirno. Premda ga je Onix bacio na tlo, to još ne znači da se ne bio mogao ni pomaknuti. No ovaj je ležao kao mrtav. U međuvremenu je Tom prepoznao i drugog čovjeka. Bio je to šerif. Tom mu je metkom pogodio ručni zglob.

– Dodite mirno ovamo! – zapovijedi Tom.

Puška mu je bila svejedno uperena u Morgana, jer je znao da od njega može očekivati svako iznenađenje.

– To ćete skupo platiti,

rendžeru! reče – šerif.

– Kako skupo? – zapita Tom.

– Radije mi zavežite ranu, inače ću iskrvariti – izgovori šerif teško dišući.

– Odmah ćemo to obaviti. To može učiniti i on!

Tom odgurne Morgana pušcanom cijevi, no ovaj se kao bez života okrene na leđa.

Tom nije htio pogriješiti. Znao je da Morgan nije početnik. Igrao je svoju igru od početka do kraja. Nije odustajao na pola puta. No zaboravio je na Onixa. Onix bi izgubio svako zanimanje za mrtvaca. Onix je točno znao je li neki čovjek mrtav ili nije. Imao je dobar njuh. A ovaj čovjek na zemlji nije bio mrtav. Onix je još uvijek režao i nije ga puštao iz vida. Očito je osjećao istu opasnost od Morgana kao i Tom.

Morgan nije znao koliko se dobro Tom i Onix sprazumijevaju. Nije znao da Tom s pomoću svoga vuka pogađa što se s njim, Morganom događa.

– Ustrijelili ste ga! – hripajući izgovori šerif.

– Nisam ga ustrijelio. Još je živ. Pucao sam samo u vas! Kakva je to bila pucnjava maločas u staji? – htjede doznati Tom.

– Ja nisam pucao. On je pucao – odgovori šerif.

– Možda u konjušara? – zapita Tom nešto naslutivši.

– Kako znate? – zapita šerif.

– U staji je bio samo konjušar. A vi ste mislili da sam to bio ja. Ili?

Tom je znao: Morgan će svakog trenutka pokušati ostvariti svoju varku. I da bi mu to olakšao, reče:

– No dobro, hajdemo u staju. Čini se da je ovaj ovdje zaista mrtav. Pogledajmo malo! Onix! U stranu!

Upravo u tom trenutku, kad je Tom učinio kretnju kao da će se okrenuti, kad mu puška više nije bila upearena u Morgana, a Onix se maknuo u stranu, Morgan je povjerovao da je sada nastupila povoljna prilika za njega. Strelovitom se brzinom okrenuo, naglom kretnjom izvukao iz džepa sa strane na hlačama revolver i povikao:

– Pogledaj ovamo, Kelly!

– I povukao obarač. No, Tom je sve to očekivao. Jednim skokom odbacio se u stranu i u skoku ispalio iz vinčesterke što mu je bila priljubljena uz bok. Metak iz revolvera proletio je daleko od njega, a metak iz vinčesterke pogodio je Morgana u rame.

Morgan prodorno zavrišti, ispusti revolver i otkotrlja se na drugu stranu, ali Tom nije vjerovao da će se primiriti. I bio je u pravu. Desno, gdje je stajao šerif, iznenada nešto kvrcne. Tom se nehotice povuče i krajičkom oka zamijeti crnu sjenu kako leti

zrakom, začuje šerifov urlik i ugleda kako se Onix zalepio u šerifa, naglo povukao njegovu ranjenu ruku uvis i ponovo bacio šerifa na tlo. Šerif se srušio na ranjenu ruku, riknuvši poput bika.

Ljudi su sa svih strana dotrčali na ulicu. S trga se približavala manja skupina. Netko iz nje poviče:

– Što se, dovraga, ovdje događa?

Baš to je bio trenutak što ga je Morgan čekao. To će skrenuti Tomovu pažnju. Zato se po drugi put odlučio da okuša sreću. Još je jedanput skupio svu snagu, ljevicom zgrabio nož, izvukao ga iz saxe na čizmi i htio ga baciti. Onix, koji je to prvi zamijetio poleti i naglo zarine očnjake u Morganovu ruku.

Morgan krikne, a drugom se rukom pokušava obraniti od vuka. No Tom već zasikće:

– Makni se od njega! Pusti ga!

Onix odmah odskoči natrag, samo je još zarežao i iskesio zube.

U međuvremenu se stvorio krug gledatelja oko grupe muškaraca.

– Pa to je šerif!

– To je bio šerif – tada će Tom. – On je bandit baš kao i ovaj ovdje. Ima li u gradu liječnik?

Ljudi odmahnuše glavom: ne, ovdje nema liječnika.

– Zna li ga netko previti?

Istovremeno se javiše trojica.

– Pobrinite se za njih! I pripazite da vam ne pobjegnu!

Tom je opipao šerifa i Morgana, tražeći oružje, ali nije više ništa našao.

– Odvedite ih u šerifov ured. Tamo možemo sve obaviti. Stavite im zavoje i zatvorite ih! Sve odjedanput!

– Ima li tamo još uopće neka prazna ćelija? – zapita netko.

– Ispraznit ću ćeliju. Možete se u to pouzdati! Dodi, Onixe! – reče Tom i krene prema šerifovu uredu.

Stigao je tamo prije svih drugih, a trojica zatvorenika, koje su probudili već prvi pucnji, napeto su ga promatrala.

Tom uzme zapisnik u kojem su bila zabilježena imena zatvorenika i razlozi njihova hapšenja. Bili su to najsitniji prekršaji: tučnjave, neplaćanje računa u gostionici...

– Pustit ću vas na slobodu! No prije toga morate mi odgovoriti na jedno pitanje. Ovdje na šerifovu stolu je ležala ova cedulja.

On im letimično pokaže cedulju.

– Tko je vidio kako ju je netko stavio na stol?

– Svi smo to vidjeli – javio se skitnica kojega je šerif uhapsio zato što nije imao novaca da plati račun u gostionici. – Bio je to onaj bogati rančer kod kojega sam i ja nekada bio. Htio sam zaraditi samo nekoliko dolara

radeći za njega, ali me sa psima otjerao s ranča. Zove se Batton, visok je, krupan čovjek.

Druga dvojica kimnuše u znak potvrde.

— Da, to je bio Batton! I mi smo ga već prije vidjeli! On je ovdje veliki kralj! Čak ga i došljaci brzo upoznaju! — reče drugi zatvorenik, mlađić jarkoride kose.

George Batton, dakle, pomisli Tom. Čudno! Zašto je donio cedulju ovamo? I samo je stavio na stol? Onda zapita:

— Zar ju je jednostavno tu ostavio i izišao?

— Učinio je nešto više. Dao je svakome od nas pregršt duhana. Jednostavno tako. I onda otišao. Nisam to uopće mogao shvatiti jer me još prije nekoliko dana istjerao sa psima iz dvorišta — objasni skitnica.

— Da, zaista čudno. Nije zahtijevao da to ne odate šerifu ili da mu ispričate nešto sasvim drugo? — zapita Tom.

— Ne, ništa nije zahtijevao. Baš ništa. Poslije toga je jednostavno izišao.

Uto su stigli ljudi s ranjenicima.

Tom je u međuvremenu otključao ćelije i obratio se zatvorenicima:

— Nastojte da se izgubite! S vama smo završili!

Oni su mu se zahvaljivali, osobito skitnica. A onda nestadoše prije nego što bi se Tom mogao predomisliti.

Raščistili su stol na kojemu je ležala cedulja i položili na nj Morgana. Njegova je rana veoma krvarila i činilo se da su revolveraša ostavile sve nade.

Napola žmireći, promatrao je Toma, a onda stisnuo tih zuba promrmljao:

— Platit ćeš mi to, ti šugavo pseto! Ipak sam te odmah dobro procijenio!

Nekoliko minuta poslije toga donijeli su konjušara. Bio je mrtav. Dva su ga metka pogodila sprijeda u prsa i trbuh.

Tom pogleda Morgana i reče:

— Oni će te njegovati dok ne ozdraviš, a onda će te predati sudu. Kako će glasiti tvoja presuda, možeš i sam zamisliti. Ovo s konjušarom bilo je hladnokrvno ubojstvo.

Šerif, koji je sjedio na stolu dok su mu previjali ruku, teško dišući poviče:

— Nismo to učinili mi, ljudi, bio je to rendžer! Ne vjerujte mu, ne vjerujte mu!

Međutim ljudi iz Lamese nisu više imali nikakvog povjerenja u njega. Možda to povjerenje nikada i nije postojalo. Možda su neki čak već dugo sumnjali u njega. Unatoč tome pobrinuli su se za rane ranjenikâ, iako su im lica imala vrlo mračan izražaj.

Onix je čekao pred kućom. Kad mu je Tom prišao, oglašio se čeznutljivim tihim lavežom i čekao pohvalu svo-

ga velikog prijatelja. Kada ga je Tom počeošao po zatiljku, veliki crni vuk naslonio se o njegove noge. Pohvala koju je dočekao bila je najviše o čemu je mogao sanjati.

X

Sunce je bilo već vrlo visoko. Zrak iznad Llanosa treperio je od vrućine. Neprekidni vjetar s jugozapada pjevao je pjesmu smrti. Tom je u cijelom svom životu samo jedanput ovdje u Llano-su čulo tu neobičnu pjesmu smrti. Ponekad se u nju umiješalo i šuštanje suhih grana grmlja kroz koje se vjetar provlačio kao kroz strune harfe.

Na blistavoplavom nebu nije bilo ni oblaka. Pred njim se protezala valovita, beskrajna i jednolična pustinja Llanos. Njezina žutosiva boja bila je tek tu i tamo rijetko posuta smeđim mrljama. Sve je bilo slično jedno drugome. Kolni putovi bili su označeni dugim motkama, po kojima je pustinja i dobila ime. Sitna prašina, koju je donosio vjetar, žarila je sluznicu u nosu, palila jezik i usne.

Tom je poveo iz Lamese i drugoga konja, onoga ridosmede boje, koji je sada poslušno išao pokraj Stronga. Tom je jahao na njemu, jer nije navikao da na ledima podnosi vuka. Strong je to već godinama činio. No zbog prašine, koja bi otupjela osjetljiv Onixov njuh, vuk je

smio sjediti na Strongovim ledima. Tom nije gonio konje. Put kroz Llanos nije šala. Raslinje će stići na dugačkešljunkovite dijelove puta, kojima vrlo teško prolaze i čovjek i životinje.

Tom se točno pridržavao oznaka na cedulji. I već nakon nekog vremena smatrao je da je to prilično točno onaj put kojim je jahao stari Londale kad je morao odustatiti zbog nestašice vode.

Dan je prošao, a Tom je morao skrenuti s puta kako bi došao do izvora gdje je namjeravao i logorovati. Preko noći se nije ništa dogodilo. A sutradan ujutro mogao je produžiti put odmoren i s osvježenim konjima.

Put označen na cedulji još uvijek se protezao točno u istom smjeru kojim je jahao i stari Londale. Sutradan poslije podne to se pokazalo još točnije. Prema podacima, morao je jahati u smjeru vrlo udaljenog osamljenog stabla. A da bi se toga pridržavao, prošao je otprilike dvije stotine koraka mimo izvora što ga je, tako se činilo, propustio stari Londale. No sada je Tom sumnjao u to.

Možda ga uopće nije propustio, razmišljao je, nego nije htio skrenuti s puta što je bio na cedulji zabilježen. Očito se bojao da bi skrenuo s pravoga smjera. Otprilike dvije milje odavde nalazila se, prema podacima, točka

gdje je morao skrenuti udesno. A bila je označena samo običnim kamenom, dakako velikim kamenom, jer bi ga inače pijesak mogao zatrpati. I možda je to bio razlog zašto starac nije odjahao do izvora koji bi mu donio spas.

Tom je imao dovoljno vode. Jahao je točno navedenim putem i približavao se stablu koje se iz daljine činilo sićušnim, ali je u pustinji ipak bilo vidljiv znak.

Teren je ovdje bio ravan poput stola. Odatle i potječe ime Llanos. Nakon pola sata Tom je stigao na mjesto na kojem je bio nekoliko suhih grmova. Između njih se nalazila kamenita ploča koja je izgledala poput poklopca grobnice. Na njoj su bili uklesani indijanski znakovi, ali ih nije znao protumačiti, jer su vjerojatno potjecali od Apaša.

Nastavio je jahati, skrenuvši desno. Na planu je bio označen novi cilj što ga je morao pronaći. Bio je to kostur nekoga goveda, a taj se kostur vidio izdaleka. Tom je projahao kraj njega, okrenuo se i produžio linijom između vrletne ploče i kostura. Prema planu, više nije bio daleko od skrovišta.

Sljedeća je oznaka opet bio kostur goveda, a malo kasnije projahao je kraj drvene motke na čijem su vrhu bili pričvršćeni lubanja i rogovi bika. I ta je oznaka bila unesena u plan.

Još uvijek je morao jahati

ravno, jer je na cedulji odgo-netnuo riječ »kola«.

Zaustavio se nakon jedne milje. Onix je skočio sa Stronga. Tom je napunio vodom iz boce šešir i dao konjima, zatim i Onixu, da se napiju, a onda i on utaži žeđ. I dok su se životinje odmara-le, Tom izvadi dalekozor i stade pretraživati obzorje, tražeći neka kola. No nije vidio ni jedna. Odlučio je da nastavi nasumce jahati u tom smjeru, nadajući se da će negdje naići na nešto što će ga uputiti na mjesto koje je navedeno kao cilj pod nazivom »kola«.

Jahao je još tri milje, ali nije naišao ni na što u vezi s kolima ili nečim sličnim. Krajina je bila sasvim ravna, tu i tamo posuta suhim žbunjem, ponegdje žutim busenom trave, ali nigdje nikakva stabla ni uzvišice.

Dalekozorom je otkrio u daljini, cijelih desetak milja dalje, većku skupinu grmlja, malo lijevo od smjera kojim je morao jahati. Već se zabrinuo da nije možda promašio put, zabunio se u smjeru ili nešto slično.

Već se smračilo, naglo, bez dugačkog sumraka, kako to obično biva na ovim geografskim širinama, a još nije stigao na cilj, do grmlja. Nije htio goniti životinje. Pripremio je hladan logor, to jest logor bez vatre. Konjima je mogao dati samo zrnatu hranu, a on i Onix morali su se zadovoljiti suhim mesom

što ga je Tom malo smekšao u vodi.

Noć je bila puna života. Usred Llanosa nije bilo sve mrtvo kako se činilo danju. Stigli su kojoti, pustinjačke lisice, a bilo je i kunića. Još prije nego što se smračilo Tom je vidio njihove jazbine. Za Onixa je to bio trenutak kad je u njemu nadjačao nagon za lovom. Znajući to, Tom mu se obrati:

— Hajde, otrči već jedanput, ali ne predaleko. Idi!

Onix je radosno zalajao i časak zatim nestao u noći. Suho meso nije bilo baš pravi obrok za njega.

Zavijanje kojota u daljini postalo je još žešće, očito su već nanjušili Onixa i činilo se da se povlače. Onix se nije javljao. Ongdje kamo je otišao vladala je noć. Dobar lovac ne daje od sebe nikakve šumove. A Onix je bio izvrstan lovac.

Tom se nije morao zabrinjavati, nakon dva sata Onix se vratio. Za nagradu za Tomovu velikodušnost donio mu je kunića. Držao ga je očnjacima i spustio na tlo pred Toma.

— Baš si sjajan! — pohvali ga Tom. Pomilovao je Onixa a ovaj mu uzvрати, veselo se oglasivši tihim lavežom.

Tom je ogulio kunića i izvadio mu utrobu, no kada je htio nešto dati i Onixu, ovaj je to odbio. Očito se već prije dobro najeo. Tom odluči da ipak zapali vatru, a za to mu je bilo potrebno granje ili

makar malo suhe trave. Dok je to tražio, Onix je najednom zarežao. Tom pogleda psa i opazi kako ovaj vrebao nešto prema jugu. Odande je vjetar zacijelo donosio neki vonj, ali ga Tom dosada nije osjetio. Nisu se čuli ni bilo kakvi šumovi, lajanje kojota i pustinjačkih lisica. Tamo je bilo sasvim tiho.

No Onixovo režanje postade jače. Tom, kojemu je bilo jasno da to režanje nije bez razloga, osedla Stronga, podigne mu uzde, a zatim se s vinčesterkom prilično udalji od konja.

Onix je ostao, režeći, a Tom se udaljio cijelih trideset koraka, legnuo na tlo i prislonio uho na nj: tek tada je čuo topota kopita koji se približavao iz daljine kao lagano podrhtavanje tla.

No iznenada zavlada tišina. Jahač se zaustavio. Možda su bila i dva jahača. Tom to nije mogao baš točno ustanoviti. Tišina naokolo bila je neugodna. Očito, u tom je trenutku konj s ridosmedim pjegama nešto naučuo. No Tom ga je ostavio neosedlanog tamo gdje je i bio. Sada mu je ponajprije stalo do Stronga, a ovaj je znao što mora učiniti. Drugi konj to nije znao. Ponio se točno kako to konji većinom čine kad nanjuše pripadnike svoje vrste. Podigao je glavu, uspravio uši i prodorno zarzao u noć.

Neka vrag odnese toga konja, pomisli Tom. Ali tada

mu nešto padne na um. Konj je imao svoj ular, a Tom je, zbog sigurnosti ostavio na njemu dugačko uže i opteretio ga velikom kamenom. Tako će konj ostati gdje je i bio.

Tom ustade i povede Stronga prema zapadu. Onix ih je tiho pratio.

Konj s ridosmedim pjegama htjede krenuti za njima, ali ga je u tome spriječio kamen i ponovo je zarzao. Ovaj put ne toliko zbog stranoga konja nego više zbog toga što je ostao sam. Možda se bojao. Mnogi se konji, ako ostanu sami, boje.

Tom nije namjerno jahao Stronga, zato da bi se što opreznije približio neznancu. Odveo je, bez žurbe, pastuha stotinjak koraka prema zapadu. Tu ga je ponovo ostavio. Znao je da Strong neće bez razloga nikamo otrčati.

Vrativši se nekoliko koraka, Tom ponovo legne na tlo. Onix je nestao u noći. No Tom je znao što će Onix uraditi. To su već mnogo puta uvježbavali, pa je bio siguran da će i ovaj put sve biti kako valja.

Onix je iščezao u mraku zato da bi napravio veliki luk i tako došao protivniku iza leđa. Tom nije u to uopće sumnjao. Onix će ostati neprekidno iza protivnika zato da bi ga, ako bude trebalo, mogao napasti odostraga. Na taj su način pobijedili već mnoge protivnike. Bijaše to jedna od njihovih taktika

koja im je pomogla da već mnogo puta budu nadmoćni.

Kad je Tom nakon duljeg vremena začuo vučje zavijanje, znao je da je Onix protivniku iza leđa.

Topot konjskih kopita nanovo je odjeknuo. A i konj s ridosmedim pjegama ponovo je zarzao. Tom se nadao da će protivnik nastaviti put istim smjerom, smjerom prema konju s ridosmedim pjegama.

XI

— On uopće više nije renđer! — reče šerif. — Ja sam mu osobno predao službeni dokument o otpuštanju iz službe. Više uopće ne smije raditi ono što je dosad činio!

Otprilike dvadesetak muškaraca, koji su stajali oko njega, šutke su ga slušali.

— To ti nama lažeš! — reče neki starij čovjek.

— Ne lažem! Naredbu je potpisao kapetan McNelly! Otpustili su ga, ja ne znam zašto. A osim toga, on ima plan. Pitajte onu trojicu što ih je pustio iz zatvora! Samo ih pitajte! On ima plan. Taj sam plan našao ja osobno. Uzeo ga je s mogega stola. Nisam znao što je to bilo. Na njemu su neki čudni crteži. No njemu su odmah bili jasni. Držao je ispod cedulje plamen šibice i tada su se na crtežu pojavila slova. Objašnjavala su gdje je blago, gdje se ono može naći!

Ljudi se uznemiriše.

Moramo ga potražiti! On će pronaći blago i s njime nestati!

— Da, baš će tako i biti — javi se šerif. — Mene je zativorio, a on je krenuo u lovnu! A vas je prevario! Sve vas je nasamario!

Ipak je jedan od ljudi bio oprezan.

— Nemojte ga slušati! On laže. Toga smo lopova izabrali za šerifa! Već je i to bilo zlo! Nemojte učiniti još veću glupost, ljudi!

To je bilo presudno — više nisu bili na šerifovoj strani.

Šerif je bio u čeliji. I Morgan je bio u čeliji, ali je ležao na krevetu što su ga posebno za njega dopremili ovamo. Budući da mu nisu uspjeli izvaditi metak, neki je čovjek odjahao u vojničku postaju da zamoli pomoć. Možda bi mogao doći neki bolničar koji bi ga znao operirati...

Ewerett Grams je oko podneva bio u gradu. Vidio ga je samo jedan čovjek i on mu je ispričao što se ovdje dogodilo. Grams je bio predradnik Battonova ranča i nitko nije nimalo sumnjao u njega. Ipak je vrlo brzo nestao iz grada, ali se za to nitko nije brinuo. Čak ni djevojka koja ga je obavijestila. Grams nije ni ovaj put odjahao na ranč, nego se zaustavio točno na mjestu gdje su ga čekali Ernest i Rosemary. Grams je odjahao iz grada zato što se Morgan još nije

vratio. Jahao je brzo jer mu je bilo jasno da više ne smije gubiti vrijeme. Postojala je još jedna zagonetka, ali je nije znao objasniti. One noći kad su Kellya, a poslije njega i Morgan, napustili logor, nestao je stari Toody Londa-le. Opazili su to možda sat nakon što je odjahao Morgan. Grams je tada uzalud tražio starca i ispitivao Rosemary o njemu. Starac je netragom iščeznuo.

Grams je uvečer stigao u Ernestovo i Rosemaryno skrovište. Ernest ga je dočekao s kletvom.

— Sto mu vragova, i ti sada dolaziš sam!

— Tvojega oca nisam mogao nigdje pronaći!

— A Chrisa? — zapita Ernest.

— Teško je ranjen! Kelly je pucao u njega! Nastala je pucnjava. A najgluplje od svega jest to što su šerif i Chris ustrijelili konjušara. Navodno je učinio Chris. Smatrali su ga Kellyjem. Kelly ima plan. Ne znam tu priču u pojedinosti. Nisam mogao sve doznati. No očito ima plan. I sada s tim planom traži blago.

— To nije istina! To nije moguće! — poviče Ernest. — Kad bih barem znao gdje se krije moj stari!

— Mene bi, znaš, mnogo više zanimalo gdje je moj gazda — reče Grams, a onda pogleda Rosemary. — I vaš je muž, gospodo, bio u gradu. Nekoliko ga je ljudi vi-

djelo. Samo usput. I onda je opet iščeznuo!

Ispricao je što je doznao i što se dogodilo u gradu.

— Moramo najprije potražiti Battona! — odlučio Ernest. — On je ključ cijele te priče. Ako budemo imali u rukama njega, tada ćemo znati kamo su odjahali Kelly, a možda i moj stari. Moj stari ne popušta. On želi imati blago, a već je jedanput krenuo po njega. Ja ti kažem da on zna više od nas.

Grams slegne ramenima.

— Ne znam, no vjerujem da je Batton jedini koji nešto zna. On je zaista jedini. I kladim se: sve što ima, potječe od blaga. Možda više i nije ovdje.

— Vidjet ćemo — reče Ernest. — Sada ćemo odjahati na ranč. Jasno, glupo je, no ne možemo Rosemary ovdje ostaviti samu.

— Ja ću poći s vama. Pratit ću vas — reče djevojka.

— To nije potrebno, gospodo — upozori je Grams.

Čeznutljivo ju je promatrao sa strane. Oduvijek mu se svidala. No ona se dosad nikad nije na njega osvrnula. Njoj se Morgan vrti po glavi, pomisli Grams. Ali trebalo bi da sada vidiš, djevojko, kako izgleda tvoj Chris!

Kao da je pogodila njegove misli, Rosemary reče:

— Pratit ću vas do grada, a onda ću potražiti Chrisa.

— Jesi li poludjela? — zaurla Ernest. — Pa ne mo-

žeš usred grada otići do Chrisa. Ti si Rosemary Batton! Ti si udata za Georga Battona, a to znaju svi ljudi u gradu! Postat ćeš sumnjiva!

— Ne postoji nitko tko bi pomogao Chrisu. Ne mogu ga jednostavno ostaviti da tamo leži. I još je, osim toga, u zatvoru.

— Hajde, prestani već jednom, sve su to glupe brbljarije! — poviče Ernest. — Njemu se neće ništa dogoditi. Za njega se ne moraš bojati. Njega možemo i poslije izvući odatle. A osim toga, on je teško ranjen. Sada mu ne možemo pomoći. A ti ne smiješ tamo otići. Ili ćeš poći s nama ili se moraš vratiti na ranč. I moraš na ranču ostati. Nešto će nam već pasti na um. Možda bi uopće bilo najbolje da se vratiš na ranč i ponašaš se kao da si uspjele pobjeći. Battonu smo, naime, cijelu stvar prikazali da smo te silom oteli. Ako se čak sama vratiš, bit ćeš uvelike cijenjena!

Grams se nasmije.

— Još ćete postati junakinja, gospodo! U tom će slučaju on i te kako uživati u vama!

Rosemary ga prezirno pogleda.

— To se vas baš ništa ne tiče! — oštro će ona.

— Nemojte se praviti važni! Ni prije niste bili takvi, ondje odakle ste došli! — ljutito odgovori Grams.

— Začepi gubicu, Gramse,

inače ću te udariti! – zareži Ernest. – Ona je moja se-stra, nemoj to zaboraviti!

– Dobro, no ne mora me zato dovoditi do bjesnila! – progunda Grams.

Ernest protrlja bradu.

– Kad bih barem znao kamo je otišao moj stari. Uo-stalamo, ti si u pravu, najprije treba da potražimo Battona. I ja vjerujem da nam on mo-že pomoći.

XII

Tom nanovo prisloni uho na tlo, no više nije odjekivao nikakav topot konjskih kopi-ta. Jahač se sigurno zausta-vio. Tamo dalje rzao je ridos-medi konj, inače je posvuda vladala tišina. Tom je oslu-škivao s prstom na obaraču puške, no nije imao razloga da ga povuče. Nije vidio ni-kakva cilja, niti je postojao ikakav razlog.

Ridosmedi konj ponovo zarže, a njemu odmah odgo-vori neznaničev konj, no ne iz velike daljine.

Pa on je udaljen najviše pedeset koraka od ridosme-dega konja, pomisli Tom. Moram paziti!

Opet zavlada mukla tiši-na. Nikakvi šumovi. Tom po-kuša nešto razabrati, no ta-ma je bila gotovo neproboj-na. Ono malo zvijezda na nebu bacalo je samo neja-snu svjetlost. Mjesec još nije izišao.

Čudno što nema više zvi-jezda, pomisli Tom. A i zrak je težak, visok je tlak.

Tom osjeti bol u gornjem dijelu bedra. To je bilo od ra-ne što ju je zadobio prošle jeseni i zbog koje je nekoliko mjeseci bio privezan za kre-vet.

Promijenit će se vrijeme, pomisli. Možda će se naobla-čiti.

Ponovo pogleda u nebo i u tom trenutku začuje, ne baš daleko od sebe, neki šum. Samo tihi kvrcaj. To nije bilo dalje od dvadeset koraka. I eto, odjednom je nešto ot-krio.

Ugledao je obris čovjeka na pozadini malo svjetlijeg neba. Čovjek je išao prema ridosmedem konju. Bio je bez konja. Hodao je nekako čudno, posrtljivo poput star-ca.

Kraj Toma je bio kamen veličine jaja. Zgrabio ga je i tako zamahnuo njime da je pao desetak koraka ispred tamne spodobe. Odmah se sagnuo. U istom trenutku spodoba je opalila onamo gdje je maločas pao kamen.

Jarko svjetlo iz otvora cijevi osvijetlilo je na tisućinku sekunde strijelčevo lice.

Starac, prenerazi se Kelly. Stari Londale!

Čovjek je shvatio da ga je netko prevario.

Malo je oklijevao, no izne-nada je ponovo opalio. Pu-cao je prema ridokosome konju. Životinja je prodorno zarzala. Očito, bila je pogo-dena.

Tom skoči i pojuri prema spodobi.

Gotovo ju je sustigao, ali se starac naglo okrene, shvativši s koje strane dolazi napad.

Medutim je Tom već bio kraj njega. Zamahnuvši puškom, pogodio je starčevo oružje, začuo se zveket, puška je bila istrgnuta iz starčevih ruku. A prije nego što je mogao nešto poduzeti, pogodila ga je Tomova šaka i bacila na tlo. Trenutak zatim Tom je već bio iznad nje-ga.

Stari Londale je pokušao izvući nož.

No nije to uspio. Bio je prestar i nije se mogao boriti protiv Toma. Tom mu je oteo nož. Dapače, prije nego što se snašao, zazveketale su lisičine oko njegovih ruku.

— Tko je još s vama? — promuklo zapita Tom.

— Dovraga, to ste vi! Mislio sam da je George. Kako to da ste vi ovdje?

— Imam plan.

— Kako ste se domogli plana? — zapita starac.

— Mislim da sam ja onaj koji treba da postavlja pitanja, a ne vi!

— Dovraga, Kelly, vama nisam htio ništa učiniti. Zna-te da imam razloga da vam budem zahvalan. Cijelo sam vrijeme mislio da ste vi Bat-ton.

— Što biste htjeli od Battona? — grubo zapita Tom.

— On zna gdje je blago. To zna samo on!

— Slušajte, Londale, već

ste jedanput išli ovim putem! No niste stigli baš daleko. I tada sam vas ja našao! Sada me više ne možete prevariti da ste skrenuli s puta. To je bio vaš put. Kako ste onda ostali ležati?

— Vidio sam Battona. Da ste odjahali dalje, pronašli biste njegove tragove. No ja dalje nisam mogao. Jednostavno, nisam više uspio. A mislio sam da ću uspjeti. Mislio sam... starac odmahne glavom kao da ni sâm ne može shvatiti. — Gospode, zašto me prati takva nesreća? Vidio sam ga, htio sam ga doći, no on je iznenada iščeznuo poput sablasti. A ja... ja sam podbadao konja. No moj je konj bio iscrpljen, morao sam se odmoriti. Ali sam pogriješio. Precijenio sam snage svoga konja, pa i vlastite snage. A Batton je nestao. Opet je nestao. Oh, već sam mu dvije godine za petama. Uvijek iznova! No još ga nikada nisam uspio uhvatiti. A ovaj put sam mislio kako ću uspjeti, nije izbrisao tragove. No to uopće nisu bili njegovi tragovi! To su bili vaši tragovi, Kelly! No nisam vidio nikakve pseće tragove, Kelly. Da sam vidio tragove vašeg psa, znao bih da ste to vi.

— Onix je sjedio na momjem pastuhu.

Kao da je osjetio da se govori o njemu, Onix je zarežao. Došao je odostraga i stao točno iza Lendalovih leđa.

— Zar su vas pustili da odete? — zapita Tom.

Starac se zacereka.

— Pustili me da odem? Ja sam jednostavno otišao! Sat nakon što ste otišli vi i Morgan, za vama sam otišao i ja. Bojao sam se da bi vas Morgan mogao metkom u leđa skinuti sa sedla.

— Mislim da ga krivo ocjenjujete. Morgan nije čovjek koji puca nekome u leđa. No pucali smo jedan u drugoga.

Tom mu je ispričao što se dogodilo u Lamesi.

— Imali ste sreću, Kelly — reče starac. — Upozorio sam vas da je ta stvar opasna. Bilo bi bolje da se niste u to upuštali.

— Vidjet ćemo! Htio bih samo znati zašto je Batton ostavio taj plan na šerifovu stolu. To bih htio znati. A vjerujem da ćemo sutra ujutro biti malo pametniji!

— Skinite mi lisičine, Kelly. Neću vam ništa učiniti. Nikada u životu ne bih vam učinio nešto nažao.

— Što je sigurno, sigurno je! Ne mogu sebi sada dopustiti da se, ako se još netko pojavi, borim protiv dvojice. Neka budu lisičine tamo gdje jesu. Možete s njima odlično spavati. A sutra ujutro vidjet ćemo kako će biti dalje.

XIII

Kad su Ernest, njegova sestra i Grams stigli na ranč, tamo je bila samo kuharica Tini.

— Nikoga nema ovdje — objasni ona. — Svi su otišli.

Kuharica se ogrnula rupcem, bila je u spavaćici.

— Je li Batton već bio ovdje?

— Da — odgovori ona. I s njime je došlo mnogo ljudi. Uzeli su dvojica kola, upregli konje i odvezli se.

— I inače ništa drugo?

— Ništa drugo. Nisu čak ni razgovarali sa mnom.

— U kojem su se smjeru odvezi? — zapita Ernest.

— U ovom smjeru — odgovori kuharica pokazujući na sjever.

— Ti ćeš, Rosemary, ostati ovdje. Nas ćemo dvojica odjahati. To nije za ženu!

— Idem s vama!

— Ostat ćeš ovdje!

— Onda ću otići u grad! I brinuti se za Chrisa!

— Okani se toga. Ti ostaješ ovdje!

— Molim te, Erneste, onda me barem povedi sa sobom. Ne bih htjela ostavi ovdje.

— Pobrini se za nju, Tini

— obrati se Ernest kuharici.

— Bolje da ostanete ovdje, gospodo Batton — tada će Grams. — Zaista je bolje. U gradu ćete odmah postati sumnjivi. A još je i jedna otegotna okolnost: stvar s konjušarom. Da Chris nije to učinio, sve bi bilo samo napola tako opasno. No sada su ljudi protiv vas, barem, u svakom slučaju, protiv njega. A bit će i protiv svih koji su mu naklonjeni. Tone bi bilo dobro. Ostanite ovdje!

Očito, uvidjevši to, Rosemary kimne, no pri tome joj je izražaj lica bio vrlo žalostan.

— Hajde, Everette, nastojmo da se izgubimo odavde — reče Ernest.

Otrčali su do koralala, uzeli odmorene konje i na njima odjurili.

— Sada moram još i sama resedlati konja — ljutila se Rosemary.

— Ne vjerujem da morate, gospodo Batton — odgovori kuharica.

Rosemary je pogleda.

— Zašto? Zar da možda ostavim nerasedlanog konja da stoji?

— Oh, ne! — tada će kuharica. — Možda će to učiniti netko od vaših ljudi.

Rosemary je u tom trenutku počela sve naslućivati. Odmah je spoznala svu strahotu svojeg položaja. I doista se pojavio njezin muž.

Batton je došao iz tame kućnog hodnika, stao pokraj kuharice i rekao:

— Imala si nesreću, djevojko! Udi! A ti, Tini, možeš u krevet!

Napola se okrenuvši, doviknuo je preko ramena u kuću.

— Tako, ljudi! Sada možete ići! Oni su otišli!

Rosemary se osjećala kao da će propasti u zemlju. Pogleda kuharicu, koja je upravo htjela ući u kuću, pa teško dišući reče:

— Ona ti je sve odala, zar ne?

Batton ostade sasvim miran, nadmoćan kao što je uvijek bio.

— Morala mi je odati. Pa ona je kovala urotu s tim momcima. Uvjerio sam je da od toga neće imati nikakve koristi. Ona nije glupa. Shvatila je. Udi u kuću, Rosemary! Unutra ćemo nastaviti razgovor!

Iz kuće izađe pet muškaraca, pripadnika Battonove momčadi, cerakajući se kimnuše Rosemary; u tom pozdravu više nije bilo nikakva poštovanja, a to su i željeli pokazati.

Rosemary je još oklijevala. Batton joj pride korak bliže. Strelovitom je brzinom zgrabi za ruku, privuče k sebi i tako je žestoko gurne u kuću da je posrnula i pala. U hipu se našao kraj nje, podigao je, nogom zalupio vrata i zatim je ponovo zgrabi. Vikala je i otimala se, no on ju je čvrsto držao, kao u procijepu. Presavio ju je preko koljena i stao tući po stražnjici.

Vikala je, ali su njenu viku nadjačali njegovi udarci.

Kad je mislio da ju je dosta istukao, Batton je povuče naglo uvis, odgurne ispred sebe uz stube u spavaću sobu i tamo je baci na krevet.

— Oduvijek sam zapravo pretpostavljao da ne vrijediš mnogo. Ipak nisam vjerovao da ćeš se upustiti u vezu sa zločincem. No vidjet ćeš kako će taj momak završiti. Posve će propasti. Morgana već imaju u šakama. A ulovit

će i tvojega oca koji me je godinama uhodio. Siguran sam da će dolijati i Grams, ta svinja. I on će sigurno dolijati!

— Oh, George, molim te! Ništa nisam učinila! Nisam baš ništa učinila! Ja sam tvoja žena! Ne možeš me jednostavno...

— Što ne mogu? Znaš li što si ti? Kurva! No to ti ne pomaže. Baš ništa ti ne pomaže! Postupit ću s tobom onako kako i zaslužuješ. Ti si moja žena i ostat ćeš moja žena! No sad ću ti utuviti u glavu što znači biti moja žena. Svakoga ću ti dana utuvljivati to u glavu! Svakoga dana! Sve dok ne shvatiš. A sada ostaješ ovdje u sobi! I teško tebi ako odavde izađeš bez moga odobrenja!

Zalupio je vratima iza sebe i topćući nogama spustio se niz stube. Čula je kako se dolje obratio jednom od svojih ljudi.

— Vi ostajete ovdje i teško onome koga ne bude ovdje kad se vratim!

Nekoliko minuta nakon toga odjeknuo je topot konjskih kopita. Rosemary je prišla prozoru i vidjela kako njen muž odlazi s ranča. U istom smjeru kamo su krenuli Ernest i Grams.

XIV

— Tamo sprijeđa je nešto!
— reče Ernest, pokušavajući razabrati što je ugledao.

— Noćas je prokleta mračno, jedva se vidi koja zvijezda — javi se Grams.

— I tragovi kola jedva su vidljivi. No, gle, tamo sprijeđa je doista nešto. Zaustavimo se!

Oni zaustaviše konje; ispred njih nešto se tamnilo.

— Čini mi se nešto poput kola — prošapta Grams.

Izvukli su oružje, napunili ga i oprezno nastavili jahati prema tamnom predmetu.

— Kola! — procijedi Ernest.

Pomislili su da bi to mogla biti klopka, pa su sjahali s konja. Opresno su se dalje šuljali. Ništa se nije dogodilo. Zaista su to bila kola. nakrivila se malo ukoso, a Ernest je otkrio zašto su bila ostavljena: nisu imala prednji desni kotač.

— Dovraga, ovdje nema nikoga, zar ne? — reče Grams.

Da, nikoga. A kola su natovarena.

Ernest pride kolima.

— U njima su vreće! Što je to gore? Pripali šibicu, Everrette!

Grams pride bliže, pripali šibicu, no vjetar je ugasi. Pokuša još jedanput. Dok je plamičak kratko vrijeme plamsao, razaznaše na kolima nešto blistavo. Vreća je bila poderana, a u njoj se nešto svjetlucalo poput zlata.

— Što je to, čovječe? — Zapita Grams.

— Čini se, zlatnici, zlatni dolari! Povuci vreću dolje! — reče Ernest.

Grams povuče vreću, ali je nije pomakao. Jedan je zlat-

nik kliznuo ravno u njegovu šaku.

Ernest pripali šibicu.

— Dovraga! Dolar Clarka Grubera! — Jesi li čuo? Dolar Clarka Grubera! Što je, dovraga u vreći. Unutra ih je zacijelo više! Potegni!

No nije mogao izvući vreću iz kola. Iz rupe na vreći ispao je još jedan zlatnik.

— Unutra su sami zlatnici! Puna ih je vreća!

— Hajde popni se u kola!

— Učini to ti! — odgovori Grams. — Zar sam ja tvoj sluga?!

— Ne pričaj gluposti! On-
da ću to učiniti ja. Netko mora!

— Možemo se obojica popeti! — predloži Grams.

I tako se obojica popeše, ne sluteći što će to za njih značiti.

— Evo, to je kraj! Pripali svjetlo! Pripali šibicu!

— Jesi li lud? Maločas smo već dvaput upalili svjetlo. Pa tu se vidi!

— Ali ja ništa ne vidim! Ne mogu ništa razaznati.

Vreća je tamo privezana užetom. Zgrabi je tamo i vući. A ja ću vući za ovaj kraj!

Obojica su silom vukli vreću.

— No tada se iznenada nešto dogodi. Neki je glas iz udaljenosti od pedesetak koraka povikao:

— Hej, pripazite vas dvojica, sada ćete otići u pakao!

— To je Batton! — prestrašeno prošapta Grams.

— Dovraga! — reče Ernest

i potegne revolver.

Htio je opaliti, no u tome je trenutku još samo ugledao kako je ispred njega sijevnuo jaki plamen, osjetio je kako ga je nešto podiglo, a istodobno ga presiječe žestoka bol u donjem dijelu tijela.

Grams nije više bio čak ni toga svjestan. Samo je još ugledao svijetao vatreni zid i u isto vrijeme osjetio udarac u glavu. I za njega je sve završilo. Tako obojica nisu ni doživjela eksploziju što je raznijela kola i raskomadala ljude što su stajali na kolima.

Jahač, udaljen pedeset koraka odavde, s mukom je zauzdavao konja koji se od straha propinjao na stražnje noge i htio se otrgnuti i pobijeći odavde. No jahačeva nadmoćna snaga i umijeće pokorili su ga.

Kada se konj potpuno smirio, Batton je dojahao do užarenih ostataka. Uvjerivši se da su na kolima bili Grams i mladi Londale, razvukao je lice u pobjednosni osmijeh i odjahao odavde. Morao se još izvući iz obruča bačava što ih je eksplozija razbacala naokolo. Iz obruča dviju bačava baruta što su ležale ispod vreća. Batton i njegovi ljudi znali su zašto su kola bila raznesena u komadiće, a s njima i oni koji su se na njih pope. Potezanjem vreća izazvali su paljenje kakvo su primjenjivali već pristaše američke

konfederacije. A paljenjem kiseline izazvali su eksploziju bačava baruta. Naboj dovoljan da se i kamena stijena raspadne u prašinu.

XV

Tom je ujutro ispekao kućića kojega mu je Onix noću donio. Jeli su ga on i stari Londale. Onix opet nije bio ovdje – otišao je da se sâm pobrine za svoj doručak. Kad se Onix, očito sit, vratio, muškarci su već završili s jelom. Onix se još malo ispruži, a Tom se pripremao za odlazak. Kao i svi vukovi – koji nikada ne moraju dugo spavati, ali bi uginuli ako to ne bi mogli učiniti – i Onix je odspavao samo desetak minuta, znajući da će Tom stražariti za njega.

Kad je Tom podigao pogled, Onix je opet bio na nogama i kasao uz njega. Nebo se naoblačilo, na jugu je bilo tamno i puno prijetnje. Južni je vjetar već sada ujutro tjerao ispred sebe vruć zrak, tako da su se ljudi i životinje znojili.

Stari Londale nije toga jutra mnogo govorio. Tom mu još nije skinuo lisičine, a nije to ni namjeravao učiniti. Starac je još sinoć pokušavao nagovoriti Toma da u njemu ne gleda neprijatelja ali je jutros od toga očito odustao. Jahao je pokraj Toma šuteći, namrgođen, možda prvi put zabrinut zbog svega što bi se moglo dogoditi.

Vjetar je postao jači, tjerao je otkinuto suho grmlje i pijesak ispred sebe.

Konji ne vole kad im vjetar puše odostraga, jer im dlaka raste prema naprijed, za razliku od goveda kojima raste suprotno. Stoga konji radije trče smjerom suprotnim od vjetra, a ne ispred njega, dok goveda više vole vjetar odostraga.

Sva su tri konja bila zbog nevremena prilično nervozna. Samo Onix nije za nj mario. No i njemu je smetao pijesak kojim ga je vjetar zasipavao. Tom je počeo otkopčavati uljem premazani kožni ogrtač, kako bi ga navukao na sebe ako počne olujna kiša.

Sve više su se približavali suhom šipražju. Tomove nade da su napokon bili na cilju, ojačale su. Šipražje je bilo visoko dva do tri metra, a vjetar je takvom snagom udarao u lišće na granama da je sve naokolo šuštalalo i praskalo.

Tom je pustio starog Londalea da jaše prvi. Konačno su pronašli otvor u šipražju. Pred sobom su ugledali neku vrst čistine – na njoj su stajala, gotovo zatrpana pijeskom, kola. Kola bez kotača, zapravo samo njihov natkriveni dio i kočijaševo sjedalo. No i od toga su se mogli razabrati samo dijelovi. Sve je drugo bilo prekriveno pijeskom.

– To je! – zadašće stari Londale, opet obuzet lova-

čkom groznicom.

Tom je još oklijevao. Pitao je samoga sebe je li i to samo neka oznaka ili blago doista leži ispod tih kola.

Oluja je ojačala, već je počelo i kišiti.

Tom potraži neko zaštićeno mjesto i otkrije ga na udaljenosti od tridesetak koraka, tamo gdje je šipražje bilo gušće, gdje je naneseni pijesak stvorio nasip koji je pružao zaštitu.

— Tamo ćemo — poviče Tom.

Londale ga iznenađeno pogleda.

— A što? Ne bismo li pogledali? — zapita.

— Sada je važnije nevrije-me. Imat ćemo vremena, kad prođe oluja.

— Ali zašto? Mogli bismo malo pogledati!

— Učinite ono čega se ne možete okaniti! Povest ću sa sobom vašeg konja!

Tom je pričekao da Londale sjaše, uhvatio je za uzde njegova konja i povukao ga za sobom prema nasipu što će ih zaštititi. Vjetar je šibao kišom koja je neprekidno sve jače pljuštala. Sijevalo je i grmjelo. U neposrednoj blizini udari grom, konji su se propeli.

Tom baci kratak pogled preko ramena i ugleda starog Londalea kako čeprka po ostacima kola. Pode dalje i dovede konje iza nasipa te zaveže njihove uzde za grane većih grmova.

Onix, koji nije volio oluju,

potražio je zaštitu u najgušćem žbunju.

Oluja se razmahala svom snagom. Podigla se gusta zavjesa kiše, munje su sijevale sasvim blizu, u istom trenutku čula se grmljavina, nebo je sasvim pocrnjelo, kao da je bila najdublja noć, a otrgnuto granje i iščupano grmlje vjetar je tjerao ispred sebe. No stari se Londale ponašao kao da svega toga nema. Nagnuvši se nad ostacima kola, čeprkao je golim rukama, iako su mu smetale lisičine. Radio je to kao da je vrijeme bilo najljepše. I onda je, čini se, nešto našao. Tom je vidio kako nešto vuče, želi iščupati.

Munja je opet sijevnula, a odmah za njom čula se grmljavina. No istodobno je jarko zasvijetlilo na mjestu gdje je stajao starac. Pred Tomovim očima odjednom se ukazao stravičan prizor.

Plamen je suknuo prema nebu. Činilo se da je presjekao starca. Tom je vidio kako je Londale poletio zrakom, kako se presavinuo i kako ga je pokrio oblak prljavštine i krhotina kola. Oluja je donijela do Toma vonj baruta. Konji su prodorno zarzali. Onix je uplašeno zacvilio.

Munje su bljeskale, grmjelo je, no sada ni Tom nije više ostao u skloništu. Skočio je i potrčao onamo gdje se starac srušio na tlo. Kada je stigao do starca, jarka je munja osvijetlila prizor.

Tom je pod tim jarkim svjetlom spoznao da nitko na svijetu ne može više pomoći starcu. Londale je bio mrtav.

Tom otrči do kola da ot- krije što se tamo dogodilo.

Oko njega je pljuštala ki- ša. Hlače su mu u trenu bile sasvim mokre, samo ga je nauljena goveda koža, pre- bačena preko ramena, štitila od kiše.

Ki- ša je isto tako pljuštala i u grabu gdje su sada bili ostaci kola. I tada je Tom ne- što našao. Ležalo je malo sa strane. A kada je opet sijev- nula munja, sve mu je bilo jasno: bio je to poklopac eks- plozivne mine. Kako je stručno ocijenio, mina je po- tjecala još iz vremena konfe- deracijske vojske, iz vreme- na građanskoga rata. Takve su eksplozivne mine stavlja- li u rijeke da bi digli u zrak protivničke topovnjače kad bi naišle na njih.

Posegnuo je za čeličnim poklopcem, podigao ga i pod svjetlom munje mogao je pročitati: Confederate Sta- tes Navy.

Tom ispusti poklopac i vrati se do svojih konja i Onixa. Kad prođe oluja, po- gledat će kako je sve to bilo napravljeno. To je, dakle, bi- lo blago: eksplozivni naboj!

Rosemary, smrtno blijeda, oslanjala se na zid. Pred njom, rukama se podbočivši o bokove, stajao je njezin muž George. U ruci je držao jahački bič i promatrao svo- ju ženu poput divlje životinje

koju namjerava ukrotiti.

– Da, točno si čula! Oboji- ca su mrtvi! A tvojega će Morgana objesiti, jer je us- trijelio konjušara. Vrag će odnijeti i onoga drugoga, onog Mulligana koji je pod lažnim imenom izabran za šerifa. Siguran sam da će ih obojicu zajedno objesiti. A ako oni to ne učine, mi ćemo se za to pobrinuti. Mulligan nije bio mrtav, nije izvršio samoubojstvo. Htio je plijen baš kao i tvoj stari.

– Ti si ih ubio! – teško dišući, reče Rosemary.

Batton odmahne glavom.

– Ne, oni su ubili sami se- be. Motali su se oko kola na- tovaranih bačvama baruta.

– To ti ne vjerujem!

Batton se nadmoćno na- smije.

– Ali je ipak tako. Nitko im nije savjetovao da prilaze kolima koja pripadaju meni. Nitko im nije rekao neka se veru po kolima i nešto uzi- maju iz njih. No oni su navi- kli na otimanje. Uvijek su otimali sve što im se prohti- jelo. Nekome ženu, nekome novac. A nekome i život. I sa- da su htjeli oteti nešto, ali su to platili životom. A to će i tvojega oca, toga starog vra- ga, također stajati života, da znaš. Trčkarao je pustinjom naokolo i tražio blago koje ne postoji. Poput svih ostalih budala koje lunjaju pusti- njom i traže blago. Samo za- to što je neki ludak jedanput našao vreću Gruberovih do- lara, odnio ih u Lamesu i

brbljao o tom blagu kojega nikada nije bilo. Taj je čovjek iznemogao, srušio se i umro prije nego što im je dospio reći da osim te vreće, koju je on nosio u rukama, ništa više ne postoji. To je bilo blago. Bilo je to njegovo blago, a on ga je platio životom. Taj je čovjek umro od iznemoglosti.

– Zašto si to učinio? Zašto si tamo podmetnuo ta kola s bačvama baruta? Zašto si to učinio? Zašto?

– Da bi oni sudili sami sebi. Ja to nisam htio učiniti. Niti sam to mogao zahtijevati od nekoga od mojih ljudi. A nisam imao ni mogućnosti da im nešto dokažem. Trebalo je da ubiju sami sebe, a to su i učinili. Odjahao sam tamo da bih to promatrao. I stigao sam u pravi čas!

– Što si to rekao o mojem ocu? Što je s mojim ocem?

– I on će također naći jed-
na takva kola. U njima nisu
bačve baruta, nego stara
ratna eksplozivna mina. I
koliko poznam tvojega oca,
koji me uhodi već dvije godi-
ne i koristi svaku priliku da
priča te gluposti o blagu, on
će u svojoj lakomosti tako-
der čeprkati po stvarima za
koje vjeruje da ih mora ispi-
tati. I njega će to stajati živo-
ta. Siguran sam u to.

– Čudovište! Ubojico!

Htjela je jurnuti na njega,
no on je podigao bič kojega
se ona i te kako bojala.
Dršćući, povukla se sve do
zida, naslonila na nj i teško

dišući izgovorila:

– Hajde, istuci me! Samo
me istuci!

– Treba li da to zaista učini-
nim? Ipak to neću učiniti!
Rekao sam ti da učiš kako
se moraš ponašati kao moja
žena. A htio sam ukloniti i
sve drugo što te sprečavalo
da budeš moja žena. Za
Morgana se pobrinuo teksa-
ški rendžer. Drugi su to učini-
li sami za sebe.

– I ti vjeruješ da ćeš tako
postići svoj cilj? Oh ne, još
postoji pravda, još ima sudo-
va! Ako dođe teksaški ren-
džer ili bilo tko drugi, neki
sudac, tada ću ispričati sve
što si učinio. Reći ću im.

– Nikakav sud na svijetu
ne može me osuditi zbog to-
ga što su se ljudi htjeli do-
moći mogega vlasništva, a
pri tome izgubili život.

– Trebalo je onda da to
napišeš na kolima. Morao si
ih upozoriti.

– Pisalo je. Imam mnogo
svjedoka. Sve svoje ljude. Ve-
likim je slovima pisalo: »Op-
rez! Barut! Oprez, eksploziv!
Mogućnost eksplozije!« Veliki-
kim slovima! No možda tvoj
brat ne zna čitati! Kako bih
ja to mogao znati!

– Lopove! Podli gade! Ka-
ko samo govoriš! Ti ubojico!
Ti si ubojica! Makar bilo i
deset puta onako kako ka-
žeš, ti si ubojica! Učinio si to
s predumišljajem!

– Jasno da sam učinio s
predumišljajem. Ovdje iona-
ko nema nikoga nedužnog.
Tvoj otac i tvoj brat su isto

tako sve to učinili s predumišljajem. I Morgan, onaj ubojica, također je sve radio s predumišljajem! No on je tvoj prijatelj! I smije biti ubojica. Ustrijelio je staroga konjušara. Prevario se. Mislio je da puca u Kellyja. Nesretna slučaj. Može se ponekad dogoditi!

– I ti sada nemaš blaga?

– zapita Rosemary izmijenjenim glasom kao da je sklona pridružiti se njegovu mišljenju.

– Ne postoji nikakvo blago – reče Batton. – Postoji samo nasljedstvo. Nasljedstvo mogega brata. Ostavio mi je hrpu novca. Jedanput, prije tri godine, bio mi je ukraden dio toga novca, neznatan dio. Kradljivac je poginuo negdje u pustinji. Tražio sam ga, ali ga nisam našao. Međutim, sigurno ga je našla ona budala koja je poslije iznijela na javu cijelu tu priču o blagu. Zasigurno ga je on našao – kradljivca i njegov plijen. I otrčao je u grad, vikao kako je pronašao blago prije nego što se srušio mrtav. A ljudi su pomislili kako toga blaga zacijelo ima mnogo više. Tada je iskrsla ona priča o banci u El Passu. Onda se pojavio i stari Londale i stao me uhođiti. Kad sam jedanput jahao pustinjom, on me slijedio. Kada sam to doznao, odlučio sam da postupa promišljeno. Dao sam otpremiti ona kola u Llanos i stavio u njih eksploziv. Nekoliko sam

puta jahao onamo da ispitam je li sve u redu. Mislio sam: onaj tko mi neprekidno trčkara za petama i posmatra me što radim, doći će za mnom i u Llanos. I to bi se dogodilo još prije nekoliko dana, no očito je precijenio svoje snage. A toga je dana bilo i veoma vruće. I nije daleko stigao. Konj mu se srušio i uginuo. On samo što nije umro od žeđi. Rendžer mu je uistinu spasio život.

– Ti si znao da on umire od žeđi! Ti bi ba ostavio da umre. Još bi ga možda i promatrao!

– Vidio sam ga iz velike udaljenosti. A i on je vidio mene. No to je tako ojačalo njegovu lakomost da uopće nije ni mislio da se napije, pobrine za vodu, napuni svoju čaturicu, nego je projurio kraj izvora samo da vidi kamo ja jašem, da pronađe blago. A to blago što mu se neprekidno motalo po glavi, no nikada nije ležalo u Llanosu, uloženo je u ovaj ranč. To je blago što mi ga je ostavio moj brat. Moj je brat mrtav, no još se prije smrti pobrinuo da ja dobijem novac. A ti bi, budalo, htjela raspoklanjati to kraljevstvo što ga već imaš. Trčiš zajedno sa svima onima budalama za blagom, a uopće ga ne moraš tražiti. Ti ga već imaš. Budi moja žena onako kako se pristoji i nemoj zuriti u druge muškarce. Sjeti se kakve imaš zadatke. Moraš roditi! Potreban

mi je nasljednik na ovom ranču. To zahtijevam od tebe! Je li to previše?

U tom se trenutku naglo otvori prozor, u sobu prodre puščana cijev, a muški glas oštro progovori:

– To nije previše, Battone! No ovaj je posjed protuzakonito stečen. Nudite nešto što ne pripada vama! A vaša je žena u pravu. Učinili ste to s predumišljajem i prema tome to je ubojstvo! Podignite ruke i okrenite se!

Batton je stajao kao skamenjen. Polagano počne podizati ruke, činilo se kao da će izvršiti Tomovu zapovijed, no tada desnicom posegne za revolverom, naglo se okrene, potegne oružje i opali. No otvor prozora bio je sasvim prazan. Nije bilo nikoga. Metak je izletio u prazninu.

Odjednom se na prozoru poput sablasti pojavio gornji dio rendžerova tijela. Nešto jarko bljesne, a Batton osjeti udarac u prsa, osjeti kako mu se noge savijaju ispod tijela, pod mu izmiče ispod nogu. Još je osjetio mukli pad kad se srušio. To je bilo posljednje što je osjetio.

Tom se prebaci kroz prozor, držeći u desnici vinčesterku iz koje se pušio dim.

Rosemary se još uvijek stiskala uza zid, pritišćući rukama usta i užasnuto zureći u mrtvoga muža.

Onix u skoku proleti kroz prozor i zaustavi se kraj mrtvoga rančera.

– Žao mi je, gospodo Batton, no nisam mogao birati.

Ona ga užasnuto pogleda.

– Što je s mojim ocem? – zapita.

– Vaš je muž ili netko od njegovih ljudi napravio nešto poput mine. A vaš je otac pomislio da je to sanduk s blagom. Mina je eksplodirala. Pokopao sam vam oca u Llanosu sa svim počastima koje su tamo moguće.

– Oh, gospode! Što ću sada učiniti?

– Nisam našao nikakvo blago, gospodo! A što će biti s ovim rančem, mora odlučiti sud. No još će dovoljno ostati i za vas. Jedno ipak valja priznati vašem mužu: pobrinuo se da se umnogostruči ono što je svojedobno dobio od svoga brata, kao što sam maločas mogao čuti. Sada, dakle, znam da je četvrti čovjek za kojim smo tragali bio njegov brat. Sva ona četvorica, koji su nekad izvela napad na banku, mrtva su. A otpao je sam otac! Sada je i on mrtav. Ak želite, gospodo Batton, povest ću vas u grad.

– Ne, ne, ne! Ali otpremite njega, otpremite ga oдавде. Učinite to za mene, molim vas!

Jedan sat poslije toga Tom Kelly, teksaški rendžer, napustio je ranč na svojem pastuhu Strongu i sa četvero- nožnim prijateljem Onixom.

Kad je stigao u Lamesu, dočekalo ga je iznenađenje.

Onix je još prije Toma spazao lijepu tamnkosu mladu ženu ispred hotela. Iznenađeno je pojurio prema njoj, veselo zalajao i skočio na nju. Mlada je žena prijateljski zagrlila Onixa i nije joj smetalo što su Onixove šape ostavile prašne tragove na njezinoj tamnoj haljini.

Uto je već prišao i Tom i radosno mu kliknuo:

— Jane!

Jane, zračeći od sreće, po-
više:

— Oh, Tome! Upravo sam doznala što se sve ovdje dogodilo! Tako sam se bojala za tebe! Jesi li dobro?

— Da, sada kad si ti ovdje sve je dobro! On skoči s konja, zagrli je i srdačno poljubi, ne mareći za ljude koji su

ih znatiželjno promatrali. Onda prošapće:

— Nećemo ostati ovdje, Jane.

— A ja sam htjela posjetiti Rosemary...

— Bolje nemoj! Sada imamo drugih briga.

Ona podigne pogled na njega, a njezine plave oči kao da su zasvjetlucale.

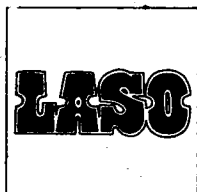
— Volim te, Tome!

— Oprez, Jane! — Nasmije se Tom. — Onix će biti ljubomoran!

Dva sata nakon toga Tom i Jane napustiše grad. Ispred njih, mašući repom, trčao je Onix, tiho lajući u znak radosti i svako malo bacajući pogled na dvoje jahača iza sebe.

U PRIPREMI:

FRANK SABOTH
BEZ MILOSTI

Cijena pretplate za godinu dana iznosi 14.040 d, a za šest mjeseci 7.020 d. U cijenu je uračunat i pretplatnički popust. Pretplata se uplaćuje općom uplatnicom u korist računa: NIŠPRO »Vjesnik«, Interna banka, Zagreb, broj 30101-833-2052 (00027 – LASO). Cijena inozemne pretplate za šest mjeseci: DM 33,00, ASCH 234,00, SFR 27,00, HFL 37,00, SKR 116,00, FF 109,00, US\$ 17,00 (avionom US\$ 20,20), C\$ 24,00 (avionom C\$ 28,30), Australia £ 12,00 (avionom £ 15,00). Uplata na devizni račun 30101-620-16-25731-3252051 kod Udružene banke Hrvatske, Zagrebačka banka, Zagreb (za »Laso«, izdanje OOUR-a IRO).

Ekonomska propaganda »Vjesnik«, Agencija za marketing Zagreb, Trg bratstva i jedinstva 6.

Zadnja kolor stranica 300.000 d, C/b stranica 200.000 d. Oslobođeno plaćanja poreza Odlukom Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2935/7-1973. od 26. XI. 1973. Rukopisi se ne vraćaju.

SERGIO ARAGONES GRU

U ovom broju vašeg Maxi
Superstripa prva luckasta epizoda
s jednim od najpukotivijih junaka!

GRU, LUTALICA
po prvi puta u našim izdanjima!
Čaknuti Aragonesov anti-heroj u osvajачkom pohodu!